

Štev. 12. V Celovcu 15. decembra 1867. **XVI. tečaj.**

Pridiga za praznik sv. Štefana.

(Vera, upanje in ljubezen; tri zlahtni kamni v kroni sv. Štefana; gov. J. Skb.)

„Štefan pa, poln gnade in moči, je delal čudeže, in velike znamenja med ljudmi.“

Dj. ap. 6, 8.

V v o d.

Včeraj smo obhajali veliki in veseli praznik Kristusovega rojstva. Naše serca so se z angelci veselile in Bogu čast prepevale rekoč: „Čast Bogu na višavah, in mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje!“ Povabil sem vas, da bi s pobožnimi pastirci vred tje pred borne jaslice pokleknili in božje dete, ki je naš Bog, odrešenik in učenik, pobožno molili. Pa sveti veseli praznik je že minul, in že danes vidimo prvega mučenca, ki svojo kerv za vero tega božjega Deteta prelija. Kdo pa je ta serčni vojščak za božje kraljestvo? Sveti Stefan jè, mož poln svetega Duha in gnade, ki je prvi pot pokazal, po katerem jih je potlej hodilo tavžent in tavžent sv. mučencev.

Bil je pa sv. Štefan serčni oznanovavec sv. Jezusove vere. Judom je oostro očital njih velike hudobije. Pa kaj storijo terdovratneži? Pahnejo ga iz mesta. Sujejo in pretepajo ga. On pa

stoji kakor krotka ovčica med zgrabljivimi volkovi. Okoli in okoli njega smertni sovražniki, pa on se jih ne boji, on se ne trese; temuč še bolj serčno oznanuje križanega Jezusa. Kakor se peni in togoti divji potok, ki iz visocega pečovja teče; tako se togotijo Judje in z zobmi škripljejo. Že poberajo kamnev, s katerimi svetega moža pobijajo. O strašna hudobija! Pogledaj o Jezus iz visokih nebes, glej svojega zvestega služabnika! Glej, kako ga že rudeča kri poliva, pa on se ne vstraši, ampak k tebi v nebesa zamaknjen veselo zaupije: „Glejte, vidim nebesa odperte, in Sinu človekovega stati ob desnici božji.“ Že se veselé angelci in deržijo krono nad njim, in s palmami mu nasproti gredó; Judje pa preklinjajo in sv. moža s kamnjem posipajo. „Gospod!“ sv. Štefan že na pol mertev zaupije, „Gospod ne prištevaj jim tega greha!“ Zdaj se na zemljo zgrudi, angelske arfe zapojó, njegova duša se vesela povzdigne v svete nebesa. Pridejo njegovi prijatli in z solznimi očmi s truplo v grob položijo.

Tako je končal sv. Štefan svoje življenje. Šel je k svojemu Jezusu, da prejme prvi lepó bliščečo krono svetih mučencev.

Ljubeznivi! Ali ste že slišali lepó priliko od biserov ali zlahtnih kamnov? Jezus sam jo je govoril, kakor jo je zapisal sv. Matevž: „Nebeško kraljestvo je podobno kupcu, kateri išče dobrih biserov. Ko je našel en drag biser, šel je ta kupec in prodal vse, kar je imel in ga je kupil.“ Tacih biserov si je dosti nabral sv. Štefan; zdaj kinčajo njegovo krono. Dasiravno so vsi ti biseri zlahtni in lepi, vendar sem si zavoljo pomajnkanka časa le samo tri zlahtne kamne iz njegove krone izbral. Pokazati jih hočem tudi vam in ti so:

1. rumen kamen, podoba njegove stanovitne vere v Kristusa.

2. zelen kamen, podoba njegovega terdnega vpanja v Kristusa, in

3. rudeč kamen, podoba njegove goreče ljubezni do Kristusa.

O priserčni moji prijatli in prijateljice! Terdovratnim Judom je sv. Štefan rekel: „Vi se vedno sv. Duhu zoperstavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi!“ Vi pa niste terdovratni Judje, ampak kristjani; zatorej se pa tudi zanašam, da bote nauk od teh treh zlahtnih kamnov radi in z velikim dušnim pridom poslušali. Pripravite se!

Razlaga.

1. Pervi žlahtni kamen v kroni sv. Štefana je sv. vera, za katero je tudi svojo kerv prelil.

a) V resnici lep žlahten kamen je sv. vera, in kako lepo se sveti v kroni sv. Štefana! Kakor serčen vojščak stopi sv. Štefan pred judoske učnike in modrijane. S krepko besedo jim oznanuje, da Jezus Nazarenski je pravi Mesija, pravi Odrešenik celega sveta; pa Judje ga niso hotli spoznati, ampak preganjali so ga in na zadnje še grozovitno umorili; zatoorej jih bo pa tudi ojstra sodba zadela. Njega ne ustraši ne vpitje hudobnih Judov, ne žuganje, ne smert. Le od Jezusa je živo pridigoval, ker globoko so bile v njegovem sercu zapisane Jezusove besede: „Kdor me bo spoznal pred svetom, tega bom tudi jez spoznal pred svojim nebeškim Očetom.“

b) Ja kristjani! lepo rumen žlahtni kamen, trdna skala je naša sv. vera. Močna in lepo je okinčana, oškropljena z drago kervjo Kristusa Jezusa, svetih mučencev in mučenic. Zoper to mogočno skalo so se povzdigovali sovražniki vsèh časov, pa glave so si ob nji razbili, ker močna in nepremakljiva stoji. Zastonj napenjajo sovražniki sv. cerkve zoper njo vse svoje moči, ker „peklenske vrata, govori Kristus sam, je ne bodo nikdar zmagale.“

c) Zlato sonce zemljo po dnevi razsvitljuje, po noči pa blede luna z mertvaško barvo celo zemljo ogerne. Kakor sonce, mesec in zvezde zemljo razsvitljuje prijazna luč sv. vere človeško serce. Ona je tisti prelepo dišeči balzam, ki je že toliko milijonov in milijonov žalostnih src zacelil. Če človeka ves svet zapusti in nikjer za njega tolažbe ni, vendar ga tolaži sv. vera, in ko pride za njega slednja ura, spet mu sv. vera kaže na vsmiljenega Očeta in veliko veselje izvoljenih, katero bo večno terpelo.

d) Ljubeznivi! Če pomislite, kakšen žlahten kamen da je sv. vera; ali vas ne bo serce bolelo, kedar slišite ali berete, kako se ravno danešnje dni piše, govori in nori ravno zoper sv. vero. Sivi starček v Rumi, naš sveti Oče Pij, naši posvečeni škofje in duhovniki, vsi zvesti in verni kristjani, vsi, katerim je Jezusova vera še sveta in ljuba, vsi morajo terpeti zasramovanje, preklinjanje in preganjanje. Človek bi skorej mislil, da so se vernili grozovitni

časi, ko so prvi kristjanje svojo kerv prelijali za sv. vero. Pa pogledjte ljubi moji, kdo so ti, ki tako vganjajo. Pogledjte, kako živijo; zatorej jim je sv. vera na poti: „Po njih sadju jih bote poznali“ pravi Jezus. Bratje in sestre moje, res kervavih solz vredni časi so nastopili; pa vendar stojmo trdno: „Blagor jim, ki zavoljo pravice preganjanje terpe, kajti njih je nebeško kraljestvo“. Burja bo minula, solnce bo spet prisijalo, in sv. cerkev se bo še lepši svetila. Torej, kakor sv. Stefan hočemo tudi mi zlahten kamen sv. vere v svojem sercu zvesto ohraniti, sv. vero kazati v besedi in djanju, da se bo enkrat tudi na naši kroni svetil, kakor na kroni sv. Štefana!

2. Drugi zlahtni kamen v kroni sv. Štefana je* lepo zelen, podoba trdnega zaupanja v Kristusa.

a) Keršansko upanje nam kaže gor nad prijazne zvezde; gor naš vsmiljeni Oče prebiva in se z ljubeznijo na svoje otroke na zemlji ozira. On je, ki čuje vse naše zdihele in molitve, zatorej tudi lahko z velikim zaupanjem kličemo: „Oče naš, kateri si v nebesih.“

b) Gor se je oziral sv. Štefan v hudem terpljenju. Od nobenega prijatla spremljen, pred očmi grozovitno smert, nastopil je sveti mož svoj zadnji pot, pa o čudo! vidil je nebesa odperle; zatorej je poln nebeške tolažbe zavpil: „Glejte! vidim nebesa odperle, in Sinu človekovega stati ob desnici božji.“ Ja kristjani! le pri Bogu je prava pomoč, zatorej pa tudi verni kristjan rad svoje oči proti nebesom povzdiguje in od zgorej svoje pomoči pričakuje, od Tistega, ki je sam rekel: „Kličite me ob času potrebe in pomagal vam bom, in če tudi mati svoje dete zapusti, vas jes nikdar zapustil ne bom.“

c) Pa morebiti marsikteri zdihuje in si misli: Oh, v svojem celem življenju sem v Boga zaupal, pa nisem bil vslišan, zdihoval sem, pa moje želje se mi niso spolnile. Ali je bilo pa tvoje upanje tudi kakor bi moralo biti? Ali je bil čist tvoj namen? Nisi tako rekoč Bogu predpisoval, kaj ti mora dati? Pogledj na oljsko goro! blede luna sije na neko častitljivo obličje. Kdo je tu, ki tako goreče moli? Glej, Jezus je, tvoj Odrešenik! Pak kako moli? „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih terpljenja od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ Torej, ljubi kristjan! če tudi tvoje goreče prošnje niso uslišane, tedaj si misli: Če tudi ne gre, kakor jes hočem, če le gre, kakor Bog hoče, je že dobro. Glej, sv. Štefanu se je na tem svetu tudi slabo godilo, pa njegovo terpljenje se je v večno veselje spremenilo. Če ti torej Bog tudi ternjevo krono terpljenja pošlje, misli si, da je tako volja božja; on poskuša tvojo stanovitnost in jo čisti, kakor se čisti v ognju tudi zlato.

3. Tretji žlahtni kamen, ki se v kroni sv. Štefana tako lepo sveti, je lepo rudeč, podoba njegove goreče ljubezni do Kristusa.

a) Naj žlahtnejši kamen na svetu je diamant, kakor mala zvezdica se zmirej sveti. Tako naj se vedno sveti tudi naša ljubezen, saj tako se je svetila tudi pri sv. Štefanu.

b) Naj žlahtnejša vseh čednost je goreča ljubezen do Boga in bližnega. Kristus sam pravi, da le po ljubezni se spoznamo, da smo njegovi učenci, da smo pravi kristjani.

c) Sv. Štefan nam je pokazal, kako moramo Boga ljubiti. Glejte ga, kakor ponižno ovčico se da k morišču gnati. Nič ga ne ostraši, ker živa je ljubezen v njegovem srcu, le za Kristusa hoče živeti in vmreti. In že ga smertne britkosti napadajo, ljubezen do Jezusa vendar ne vgasne. „Gospod Jezus, zdihuje on, sprejmi mojo dušo.“

d) Sv. Štefan nam je pa tudi pokazal, kako moramo svojega bližnega, posebno tudi svoje sovražnike ljubiti: „Gospod ne zarajtuj jim tega za greh,“ bile so njegove slednje besede — besede resnične ljubezni. O sveta — o božja ljubezen, ki želi le pri Jezusu biti, in tudi svoje sovražnike ljubeznivo objema!

e) Nebesa bi bil že naš svet, ako bi povsod med kristjani kraljevala prava keršanska ljubezen; pa Bogu se vsmili, da je ta ljubezen tako zginila izmed nas! O kristjani! pojdite k Betlehemskim jasicam in pogledjte božjo ljubezen, ozrite se na goro Kalvarjo in stermite! Sam božji sin terpi za vas, ker vas neizrečeno ljubi! O-mar ga ne bote tudi vi ljubili, ker vas je on popred ljubil?

f) Učite se od Jezusa pa tudi svojega bližnega ljubiti, kakor je storil sv. Štefan. Glejte! Kristus na križu in sv. Štefan že na pol mertev in drugi mučenci molijo za svoje sovražnike; vi bi pa svojega bližnega kleli in preganjali? O tega vas Bog obvaruj! Zatorej stojite čversti v ljubezni, vse začnite z Bogom, za Boga in za zveličanje svoje in svojega bližnega duše!

S k l e p.

To so torej tri žlahtni kamni iz krone sv. Štefana: vera, upanje in ljubezen. O naj bi tudi mi po izgledu sv. Štefana te žlahtne kamne že na zemlji prav ceniti zamogli, da bi se pa tudi enkrat na naši kroni v nebesih lesketali: lep rumen kamen žive vere, zelen kamen trdnega zaupanja in lep rudeč kamen keršanske ljubezni do Boga in bližnega: „Zdaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen, to troje: nar večji med temi je ljubezen. Amen.“

Na nedeljo pred novim letom.

(Slovo od starega leta; gov. T. F.)

„Udova Ana je bila pri štiri in osomdesetih letih.“ Luk. 2, 37.

V v o d.

Dva prav stara človeka postavlja nam današnje sv. evan-
gelje pred oči. Duhovnik Simeon je bil siv starček, pa tudi
Ana je štela okoli 84 let. Simeon in Ana — oba sta
bila nekdaž tudi mlada, pa ljuba mladost jima je prešla in
nastopila siva starost. Tako mine vsakemu in vsemu čas! Minulo
bo tudi skorej leto 1867. Zadnjikrat v tem letu danes na tem
mestu stojim, zadnjikrat vam s tega mesta božjo besedo oznanujem.
Še nekatere dni, še nekatere ure, — in pri kraju je spet eno celo
leto! Kader skerben oče za smert zboli, kader vidi, da bode že
v kratkem zapustiti ta svet; takrat svoje otroke skliče, vzame od
njih slovo, pa jim še tudi poslednje, preserčne nauke sporoči. In
pridni, hvaležni otroci takih nauk ne pozabijo nikoli. Glejte!
taka se godi tudi staremu letu, zbolelo je za smert in skoraj bode
djano po njem. Zatorej jemlje staro leto danes — poslednjo ne-
deljo — od nas slovo, nam pa tudi svoje poslednje nauke sporo-
čuje in nas milo prosi, naj bi jih nikoli ne pozabili. Posebno nam
pa želi še štiri lepe nauke na serce položiti in globoko v srce
vtisniti. —

1. Čas tega življenja hitro, hitro beži, naglo teče
naprej; biti, biti o človek, da ga ne zamudiš.

2. Zgubljeni čas se nikdar ne verne nazaj; za-
torej le dobro obračaj ga.

3. Čas je neizrečeno veliko vreden; zakaj v tem
času si znaš večno krono za nebesa zaslužiti; ali pa tudi svojo
dušo za celo večnost pogubiti. In

4. Kakor čas, tako pa tudi vse drugo, karkoli je na svetu, hitro mine; le to ostane, kar človek za večnost stori, dobro ali hudo.

To so pač imenitne resnice, koristni potrebni nauki za vsakega. Zatorej si hočemo danes te poslednje nauke umirajočega leta globoko v serce zapisati, da jih nikdar ne pozabimo. Ti pa o Jezus, v čegar imenu jaz govorim, daj mi tako govoriti, da se iz tega prave, keršanske modrosti učimo. In ti, o Marija! prosí Boga za nas!

Razlaga.

1. „Čas hitro beži, življenje naše hitro teče naprej in hitro izteče,“ to je resnica, ki jo vsak prav dobro pozna; na tem svetu ni nobenega obstanka. Glejte juterno zarjo, kako lepo gore posija. Pa solnce se komaj prikaže, in že se zmirom višej pomika; skorej stoji na poldne in preden si zamišliš, šlo je k božjej gnadi. — Kdo se prijetne pomladi ne veseli? Kako lepo ip veselo je takrat vse! Gore in planine se zelenijo, drevesa in cvetlice lepo cvetijo, ptice prijazno žvergljajo. Oj pač lep čas je to! Pa tudi ta hitro mine: kmalo so spomladanski veseli dnevi pri kraju, pride poletje, jesen in zima. — Oj kako lepo je gledati nedolžno dete v naročju predrage matere. V gnadi božji mu vse naproti smehlja, povsod je le veselje. Pa kakor soluce, kakor ljuba spomlad pomika se tudi lepe mladosti zlati čas hitro naprej in skorej nastopijo leta težav in bridkosti. Človeško življenje hitro beži in tudi visoka starost svoj konec ima. Adam je živel 930 let, pa vse je vendar preteklo; Set je živel 912 let, pa je vendar zamerl; Methusalem je živel 969 let, pa je bil tudi pokopan. Dolgo časa je bilo v starej zavezi čakati na odrešenika, — celih 4000 let; pa vendar je vse preteklo, odrešenik je prišel, Jezus se je na svet rodil in nas je odrešil. In že je minulo 1867 let, kar nam je Jezus sv. nebesa odperl. O koliko kraljev in cesarjev, učenih mož in drugih ljudi je v teh dolgih letih na svetu živelo! Kje so tiste kraljestva, kje so tisti mogočni kralji in cesarji, kje so učeni možje in vsi ljudje: Vse je pomerlo, vse je minulo! —

Tudi nam je le kratek čas odločen za ta svet in morebiti da skorej tudi nam poteče! Zatorej ne mudimo se, hitimo, da ga dobro obračamo! Gorje nam, če zgubimo zlati čas! Varimo se, da se nam ne bo godilo, kakor tistim nespametnim devicam v sv.

evangelju, ki so zamudile pravi čas. Ženin je prišel, one pa so bile izključene od vesele ženitnine! Varimo se, o ljubi kristjani! da tega kratkega časa ne zamudimo, da ga v lenobi ne napravimo ali v grešnem življenju ne zatratimo; zakaj

2. Zgubljeni čas se nikoli več ne poverne. Cela natora se zmirom spreminja: zdaj je zima, zdaj spomlad, zdaj je leto, zdaj jesen, eno za drugim teče naprej; pa vendar se vsak letni čas nazaj povrača: Rožice spet cvetijo, tičice spet pojó, travniki spet zelené, njive spet zorijo in nogradi spet nesó. Alj zgubljeni čas se nikdar več ne verne nazaj. Čas, v katerem nič dobrega storili nismo, v katerem smo grehe doprinašali, oh zgubljen je na večne čase! Pretečni čas je za nas zgubljen, prihodnji ni v naši oblasti, ker ne vemo, ali bomo le eno samo uro še doživeli, le sedanji čas je naš. Zatorej sedajni, pričujoči čas dobro obračajmo v božjo čast in v zveličanje naše duše! Zdaj delajmo, dokler je dan; zakaj pride noč, kader nam delati ne bo več moč. Mislimo si, da naše življenje na svetu ima dvojne, nepopisane bukvice. Kolikor dni tukaj živimo, toliko listov tudi te dvojne bukve imate. Vsak dan se v te bukve zapisuje. Ene bukve naš angelj varh ima, — druge ima pa hudič. Vsak dan zapisuje angelj v svoje bukve vse, kar smo dobrega storili, kar smo storili iz ljubezni do Boga in do bližnjega: vsako pobožno molitvico, vsako lepo besedo, vsak pobožni serčni zdihljaj, vsak post, vsako miloščino, vsako poterpljenje, vsako premaganje skušnjav, vsako spolnovanje kake dolžnosti, vse, vse to angelj varh v svoje bukve zapisuje. —

V druge bukve pa tudi hudič vse zapisuje, kar si čez dan hudega storil ali dobrega zamudil. Vsako pregrešno misel, vsako gerdo željo, vsako nespodobno besedo, vsako kletvico, vsako krivično jezo, vsako nesramno djanje, vse vse to hudič zapisuje. Strah me preletuje, ko vse to premišljujem! Morebiti so bukve, ki jih angelj varh ima, še vse prazne, — hudičeve bukve pa morebiti že napolnjene. Kaj bo, kaj bo, kedar bo sodnji den angelj varh prazne bukve prikazal, pa tudi hudič svoje pomolil polne naših hudobij!? Pomislimo, da se čas nikoli ne poverne nazaj in

3. da je čas, ki nam ga ljubi Bog tukaj živeti pusti, toliko vreden, da nobena reč na svetu toliko ne. Kaj je zlato, kaj je srebro, kaj bogastvo celega sveta? Vse to je reč, ki hitro mine, — je reč, ki jo enkrat moraš zapustiti, — je reč, ki v večnosti, nobene vrednosti nima. Bogatin v sv. evangelju je imel vsega dosti in predosti; pa kaj mu je vse to pomagalo: bil je v pekel pokopan. Tako bode tudi tebi, o kristjan! čas tvojega življenja dotekel, in takrat si z zlatom in srebrom celega sveta ene same ure, še ene minute

več ne boš mogel prikupiti. Čas pa, ki ga tukaj preživljaš, je več vreden, kakor blago in premoženje celega sveta! Zakaj v tem kratkem času, v teh malo letih, ki jih tukaj preživljaš, znaš si neizrečeno veselje, znaš si neizrečeno lepo, nebeško krono zaslužiti ali pa tudi večno pogubljenje v peklenskem ognju. Oh kristjan visoko obrajtaj zagotovilo vsako uro, vsako minuto svojega življenja na svetu, vsaka minuta je draga. Vsako minuto si znaš zaslužiti nebesa ali pekel. Spominjaj se desnega razbojnika; poslednjo uro se je verno in zaupljivo obrnil k Jezusu in zaslišal je sladke besede: „Danes boš z menoj v svetem raj!“ Ker je vsaka ura tako draga, ne krajšaj si sam ponidoma svojega življenja; varuj se jeze in sovraštva, ki ti življenja nit spodjeda, — varuj se požrešnosti in pijančevanja, nečistosti in razujzdanega življenja, kar ti vse zdravje spodjeda in krajša drage ure tvojega življenja. Kako težka rajtenga bode enkrat, ako si sam svoje življenje krajšal ali clo jemlješ, ako drage ure svojega življenja obračas ne za sv. nebesa, timveč za pekel! Poslednji nauk pa, ki ga nam staro leto za slovo daje, je to le:

4. Človek ne veži svojega serca na to, kar tako hitro mine, ampak na to, kar ti ostane. Ne veži svojega serca na nobeno stvar ali kako pregrešno reč; pregrešna ljubezen se ti od začetka sladka dozdeva, pa hitro se v grenek pelin spremeni in goljufna sreča svoj konec ima. Ne veži svojega serca na posvetno blago. Ako ti je Bog dal obilno posvetnega blaga, ako si ga pridobil pravično in pošteno; uživaj ga z hvaležnim srcem in po pameti, pa tudi ubogim pomagaj rad in tudi na božjo čast ne pozabi; tako si napraviš s svojim blagom prijatle, ki pojdejo s teboj v neznano večnost. Ako ti pa Bog ni dal bogastva, zahvali ga tudi lepo, bogastvo je nevarna, zapeljiva reč. Delaj pridno in moli rad in Bog te nikdar zapustil ne bo. Bodi zadovoljen s tem malim, kar imaš. Da le potrebni vsakdanji kruh in obleko imamo — zadosti srečni smo. „Nič nismo seboj prinesli na svet, in gotovo tudi nič seboj ne ponesemo, kedar se ločimo od tega sveta.“ — Ne veži svojega serca na čast, imenitnost in hvalo tega sveta! Posvetna čast je prazna, je kakor pena na vodi, komaj da se prikaže, že hitro zgine. Posvetna čast in hvala še nikogar ni popolnoma srečnega storila. — Ne veži svojega serca na zapeljivo veselje tega sveta; pregrešno veselje hitro mine, človeka pa pahne v večno pogubljenje. Veliko jih je ravno to leto zamerlo, ki so svoje serce vezali le na posvetne reči. Smert je poterkala in jih pobrala, pa vse je bilo pri kraju. Godilo se jim je, kakor kralju Salomonu, ki je zdihoval: „Vse sem poskusil, vse sem uživil, pa vendar čutim, da je vse le ničemurno in prazno.“

Veži svoje serce le na to, kar ti večno ostane. Veži svoje serce na Jezusa in Marijo; nju ljubi goreče iz celega serca; ta sveta ljubezen bo večno ostala in te peljala v sveti raj. Jezusu in Mariji išči dopasti, ne pa posvetnim ljudem; to bo čast, prava čast in slava za te pred celo nebeško tovaršijo. Lepšaj in zaljšaj svoje serce, ne pa svojega trupla, svoje serce z lepimi čednostmi, svojo dušo obogatuj z dobrimi deli: to bo pošteno bogastvo, ki bo večno terpelo, ki ga po smerti vzameš seboj, in si ž njim prikupiš večno veselje v nebesih. Dobro si zapomnui, kar pobožni Tomaž Kempenčan pravi: „Vse je ničemurno, razun Boga ljubiti in njemu samemu služiti.“

S k l e p.

To so tisti poslednji nauki, ki nam jih danes daje za slovo staro leto. Le trikrat še ustane rumeno solnčice in le trikrat še pojde k božjej gnadi in leto 1867 je pri kraju. Preljubi! ali bodo tudi že tedaj njegovi nauki pri kraju, že pozabljeni? Pridni otroci si poslednje nauke svojega umirajočega očeta ali matere dobro zapomnijo in jih ne zabijo vse svoje žive dni. Tudi vi ne zabite teh imenitnih nauk, ki ste jih danes — letos poslednjikrat! — slišali s tega svetega mesta! Ravnajte se zmirom po njih. Tako bote dragi in hitro tekoči čas tega življenja dobro obračali in si ž njim služili večno plačilo v nebesih. To vam tudi jaz danes za slovo iz celega serca želim! In da se to zgodi, pomagajta nam Jezus in Marija, pomagajte nam vsi svetniki in svetnice božje! Amen.

Pridiga v novega leta dan ali v praznik obrezovanja G. n. J. K.

(Voščila za novo leto. Govoril — f. —)

„In ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano
ime Jezus.“ Luk. 2, 21.

V v o d.

Leto nam je spet preteklo. Minulo je, minulo oh, za zmerom. V morje večnosti je vtonilo, in ga nikdar več nazaj ne bo! Ž njim vred je prešlo veselje, ki smo ga o preteklem letu vživali; ž njim vred je prešla tudi žalost, katero smo preterpeli in prestali; ž njim vred pa se je tudi življenje naše skrajšalo za veliko dni, in smo se za dobro stopinjo spet naprej pomaknili proti večnosti. Ura življenja našega se izteka bolj in bolj, nižje in nižje vlečejo težaji, in kader do tal prilezejo, zastane ura, in naše življenje je pri kraju. Mnogo naših bratov se je še lansko leto z nami vred današnjega dne veselilo; ni jih več; pomerli so in v hladni zemlji spé: da jih tudi to leto veliko za njimi pojde, ni dvomiti; in marsikteri med nami obhaja morda danes zadnjikrat prijazno novo leto. Ta misel je pač kaj pripravna grešniku serce podreti, ako danes na pragu med starim in med novim letom postoji, in se ozre nazaj v minulost, in vidi, da mu od vseh povžitih sladnost in od vsega pregrešnega veselja ni drugega ostalo, ko žarki, britki spomin; se ozre naprej v prihodnost in se prepriča, da mu tudi vedno bližnja večnost nič prida ne obeta. Kako mirno pa nasprot pravični kristijan na pretekle dni pogleda, o katerih si je ko marljiva bučelica za srečno večnost nabral veliko zakladov. Tudi ga ne straši urnega časa nagli tek in hitri beg, ker ve, da ga le zaželenemu koncu, srečni nebeški domovini, bližje in bližje pripelje. Želim, da bi se zamogel vsaki med vami z veseljem ozreti na preteklo leto, pa tudi v prihodno večnost brez strahu pogledati. To voščim danes vsem skupaj za novo leto. Bom pa tudi še vsakemu posebej kaj posebnega voščil, toraj poslušajte pazno in zvesto!

Prejden kakšno drugo besedo spregovorim, vas moram spomniti, da vam ne bom voščil posvetnih reči, ki obstanka nimajo, ali pa vtegnejo že clo enemu ali drugemu v spodtiko biti; izbral sem vam vse boljše dari, ki ceno imajo pred Bogom in poštenimi ljudmi. Le poslušajte:

R a z l a g a.

1. Začnem pri zakonskih, in njim voščim za novo leto pravo, keršansko ljubezen. Ljubezen je kraljica vseh čednost, steber keršanske popolnosti, in naj gotovejši pot v nebesa. V hiši, v kateri ona kraljuje, tudi sreča stanuje, in žegen božji v njej prebiva; otroci so vbogljiivi in bogaboječi, družinja pridna in delavna. Kjer pa ljubezen ni, tudi sreča iz hiše zbeži, žegen božji jo zapušča, gospodarstvo gre rakovo pot, in vse je navskriž in narobe. Iz pomanjkanja prave keršanske ljubezni izvira toliko nesrečnih zakonov, da bi med stotino zakonskih komaj pet prav srečnih našel, ali pa še teh ne. Ne terdim, da bi se zakonski že v prvem začetku čertili in sovražili; in rad verjamem, da se vsaj iz konca radi imajo; ali je pa njih ljubezen keršanska ljubezen, ali ne, je drugo vprašanje. Drugačna je posvetna, drugačna je keršanska ljubezen. Ljudje, ki jih je posvetna ljubezen skupej spravila, kmalu se eden drugega naveličajo, si zoperni postanejo, in se vjedati začno, ter si britko življenje na zemlji še bolj ogrené in v živi pekel spremené, kakor bi že na tem svetu poskušati hotli, kako se bo na unem v nesrečni večnosti živelo. Torej vam nisem v stanu kaj boljšega želeti, ko pravo keršansko ljubezen.

Vsak človek ima svoje slabosti, in nobeden ne more reči, da bi brez greha bil; poterpite toraj eden z drugim, kakor prava keršanska ljubezen vелеva. Od s. Monike pa se poterpeti učite vi, keršanske žene! Imela je moža silno hudobnega, da bi ž njim, kakor ona, morda nobena med vsemi shajala ne bila, pa s krotkostjo in poterpežljivostjo, prizanesljivostjo in odjenljivostjo in molitevjo, tedaj s pravo keršansko ljubeznijo ga je vžugala in premagala, ter na pravi pot pokore in poboljšanja pripravila, da je potem pošten in pobožen mož postal. — Možje pa posnemajte zgled kralja Tigranesa. S svojo ženo od Perzijanskega kralja Cir na vojki vjet je bil v sužnosti deržan. Ko pa Cir vidi, kako močno da Tigranes svojo ženo ljubi, reče mu: „Kaj mi daš, ako te ž njo iz sužnosti izpustim?“ „Dam ti svoje kraljestvo,“ Tigranes pravi. „Kaj pa boš ž njo brez kraljestva?“ vpraša Cir na dalje, in Tigranes reče: „Ne gledam na kraljestvo, da si le ženo ovarujem, ker jo ljubim bolj, ko celo kraljestvo.“

Bolj ko ta kralj svojo ženo je ljubil Jezus svojo cerkev, ker se iz ljubezni do nje ni le za več let znebil svojega kraljestva v nebesih, temoč je še clo svoje življenje za njo daroval. In tako ljubezen tirja sv. Pavl (Efež) od zakonskih, da možje naj ljubijo svoje žene, ko Kristus svojo cerkev, žene pa naj so možem vdane, ko cerkev Jezusu. — Ako bo taka ljubezen med vami zakonskimi kraljevala, tedaj bo tudi žegen božji in sreča v vaši hiši stanovala, nad hišo pa bodo angelji staro pesem spet zapeli: — „Mir ljudem na zemlji, ki so svete volje.“

2. Obernem se zdaj k vam, ve uboge, zapuščene vdove! Kaj vam bom voščil za veselo novo leto? Bogastvo in obilno premoženja? Ne, bogastvo je nevarna reč, in je že marsikoga z evangelijskim bogatinom vred v pekel pokopalo in na večni ogenj mu postlalo. Vse kaj boljšega sem vam namenil. Voščim vam ljubo, keršansko poterpežljivost. Zakonskega stanu, vas je sicer smert rešila, ali njegovih britkost in težav vam ni preložila, temoč vam clo dvojno butaro na rame navalila. Vem, da po tem takem dosti preterpate, veliko prebote, in da vam grenkih skerbi brez števila serce teži. Treba vam je pomoči: pa — kje jo dobiti? Kje drugej, kakor pri Jezusu! Ne popeljem vas sicer danes na Kalvarsko goro tolažila iskat, le pri Betlehemskehi jaslicah ostanimo, in v misel vzamimo, kar je Jezus tam prestal in preterpel. — Pravite, da ste revne, uboge, kaj ne? — in da vam clo naj potrebnjšega primanjkuje; pa pogledjte, vbožniši kot ve, je Jezus bil. Usmiljeni ljudje vas pod streho vzamejo, da vam sred zime ni treba zmerzovatvi; Jezusa niso pod streho sprejeli, v revnem hlevu mora prebivati o merzlem zimskem času. Vašim otrokom ni treba v jaslih ležati; naj revniša mati jim zibelko pripravi, ali mehko posteljco v hišo postavi: Jezus je ni imel! — Žalujete, da ste zapuščene, pozabljene od ljudi, kterim se dobro godi; ali brez vse primere sirotniši je Jezus bil. Še se najdejo tu in tam dobri ljudje, ki vam na pomoč pridejo; k Jezusu nikogar ni bilo; pri njegovih jaslih snidejo se le revni pastirci, ki mu sami vbožni nimajo dosti podariti. Pozneji so sicer tudi bogati Modri k njemu pogledali, pa ga o kratkem spet zapustili, in se domu vernili, da bi jih nikdar več nazaj ne bilo. — Zdihujete, da vam krivični ljudje silo delajo, vas preganjajo in zatirajo; toda kdo je bolj preganjan bil, ko Jezus mili, ki je moral še tako mlad pred Herodovo grozovitostjo v daljno deželo bežati.

Pogledjte tedaj, da je vaša siročina vse manjša v primeri z Jezusovim siromaštvom; in vendar Jezus ni žaloval, ni Marija godernjala, in sv. Jošef ni memral. Vsi poterpežljivi se izroče v sveto voljo nebeškega Očeta. Kakor ta sveta družinca se tudi ve

popolnoma Bogu prepustite. Če je tudi vaše terpljenje veliko; vse večje je Jezusovo bilo: in več ko terpite, bolj ste mu podobne. In blagor vam, ako si od terpljenja serc ne daste podreti, marveč serčno nosite za njim svoj križ. Blagor vam, rečem, na dan vaše ločitve iz tega sveta vam ga bo preložil, preložil za zmerom, in vas k sebi vzel v presrečno deželo, kjer ni ne terpljenja, ne žalosti, ne bolečine več. —

3. Kaj pa bi vam voščil za novo leto, izvoljene neveste Jezusove in svete cerkve žlahni cvet, keršanske devičice? Boljšega vam ne vem sporočiti, kakor to, da v novem letu svojo čistost ravno tako skerbno varujte, kakor ste jo v starem varovale. Sveta deviška čistost je dragi biser v slabi persteni posodi; se posoda podrobi, izgubi se tudi biser. Sveta deviška čistost je lepo, belo oblačilo, ki se naglo pomaže, ako človek pazno nanj ne gleda. Skerbno jo toraj varujte, kakor se vartuje dragi, žlahni kamen pred roparji in tatovi, varuje sneženobelo oblačilo pred madeži in marogami. K temu pa je treba ogibati se v prvič slabih tovaršij. Kakor si človek po lužah in blatu povalja in pomaže obnjo in obleko, tako v slabi tovaršiji dušo in serce. — Pred zapeljivci bežite, kakor pred kačo. Kača ima lepo polt, je pisana, pa je strupena: beseda zapeljiva je sladka in gladka pa je devištvu nevarna, od nje strupa sveta čistost umira. — Posebno pa rade molite, in se priporočajte prečisti Devici, devic Kraljici, da vam stanovitnost sprosi pri ljubem svojem Sinu. — In tako vam lepe bele lilije nedolžnosti nikdo iz rok izvil ne bo; in ako svoj deviški stan do smerti neomadeževan ohranite, vam bo nebeški ženin lilijo nedolžnosti zamenjal za svitli, veličastni venec, pripravljen čistim devicam.

Zgledujte pa se nad sv. Frančiško Rimljansko, kako gre svete čistoti varovati. Ob času, ko je neverno ljudstvo Gotov pervikrat do Rima privrelo in mesto razdevalo, je prederzen vojak Gotovskega polka zapeljan od lepote s. Frančiške, jo hotel v greh posiliti. Kaj pa je sv. devica storila? Z vso močjo se je branila toliko časa, da hudobnež ves serdit svoj meč izdere, in jo vseka za vrat. Ko se je pa devici rudeča kri iz rane pocedila, nagnila je glavo, in vojaku djala: „Le mahni (in se nikar ne mudi), rajši življenje zgubim, kakor da čistost pustim.“ Kaj takega vojak ni pričakoval! Silno se prestraši, prime deklico za roko, ter jo pelje do cerkve s. Petra, jo tam stražnikom izroči in naroči, za njo skerbeti in braniti jo vsake sile. (Niceph. lib. 13, cap. 3.)

4. Mladenčem voščim za veselo novo leto nedolžnost serca. Morda bi bilo enemu ali drugemu ljubši, naj bi mu kaj drugega voščil, obilno blaga, dosti premoženja in posvetnega veselja. Toda ne želim vam minljivih, nečimurnih reči, nad katerimi le

posvetni ljudje dopadanje imajo, temoč vam voščim dari, ki jih tudi pošteni, pametni ljudje obrajtajo, in človeku clo pred Bogom vrednost dajo. Je dosti mladenčev, ki so premožni, in zraven vsi posvetni in nečimurni, in znajo prav debelo kleti, in besedo tako gerdo zarobiti, da poštenega človeka rudečica oblije in groza spreleti, kadar jih sliši. Vprašam pa: ali take malopridneže kak pravičen kristjan v časti ima? ali je angeljvarh takih mladenčev vesel? ima neskončno sveti Bog dopadanje nad njimi? Ne, in še enkrat rečem: ne! Ali sem vam potem takem v stanu kaj boljšega voščiti, ko nedolžnost serca, ki pred Bogom in poštenimi ljudmi svojo ceno ima. — Hočete pa nedolžnost serca ohraniti, morate jo varovati in braniti že od malih nog, ter tako živeti, kakor bi neskončno sveti Bog vedno vidno pred vami stal, in gledal, kaj da delate, poslušal, kaj da govorite, in enkrat odgovor tirjal od misli in ravnanja in zamude dobrega.

V zgled vam bodi slavni vojvoda Rimljanov, Scipio po imenu. Je sicer nevernik bil, pa se vendar tudi keršanski mladenč od njega lahko lepega zaderžanja uči. Kader je ta hrabri junak imenitno mesto Kartago (na Afrikanskem) zmagal, vojaki neznano lepo vjeto deklico pred-nj pripeljejo ter mislijo, se mu prikupiti, ako mu jo ko sužnjo prepusté. Gospodar pa je smel tistihmalo s svojimi sužnjimi ravnati po svoji volji in svojem poželjenju, kar brez vsega odgovora; clo njih življenje je bilo le v njegovi oblasti. Kaj pa Scipio stori, ko sužnja deklica pred njim stoji? Oberne se k vojakom, ter reče: „Vzel bi jo, ko bi vojvoda ne bil.“ Glej, keršanski mladenč! tako je nevernik storil; koliko bolj bi moral ti, ki si gnado s. kersta prejel, kader te tovarši v greh napeljujejo, odgovoriti in reči: „Morda bi se dal premočiti, kaj takega storiti; ko bi kristjan ne bil.“

5. Tudi otrok ne smem pozabiti; toraj vsem, velikim in majhnim, kakor ste tukaj zbrani, voščim za novo leto vbogljivost in pokorščino do staršev. Poglejte, otroci: starši so vaši naj večji dobrotniki na zemlji; za Bogom so prvi: pomislite, koliko let že tako pridno za vas skerbe, vas tako lepo preživé in preredit, da so že modrejši zmed nevernikov spoznali, da jim obilnih dobrot, ki vam jih skazujejo, nikdar povernili ne bote. Nikar jim z nevbogljivostjo ne povračunjte, in s terdoglavnostjo življenja ne grenite; sebi pa jame ne kopljite, v katero bi se poprej ali pozneji gotovo zvernili. Ljubite jih in bodite jim pokorni v vsem, kar ni zoper sveto voljo božjo; pokorni kakor mladi Tobija, ki je svojemu očetu obljubil in rekel: „Oče, karkoli mi porečeš, vse bom storil!“ Ako tudi vi tako storite, se bo božja obljuba nad vami spolnila; dolgo bote živeli na zemlji, in dobro vam bo tu in tam.

6. Zdaj še vam na serce poterkam, grešniki, usmiljenja vredni grešniki! Kaj vam bom voščil za srečno novo leto? Stežko butaro pregreh stojite tu na svetem mestu, ter breme starega leta — starih grešnih navad — tudi še v novem seboj nosite: glejte, vaša nesreča je tako silno velika, da je še sami ne morete pregledati! Svoje dni je klečal mladeneč pred altarjem, nevesta zraven njega, da bi ju poročili. Na enkrat pa se ženin vzdigne, in proč gre rekoč: „Poterpite, kmalu bom spet prišel!“ Serpo ga priče gledajo in premišljujejo, kaj bo iz tega; tudi duhovnemu se to ravnanje čudno zdi. Pa kmalu je ženin spet nazaj, in vprašan, kje je bil, dal je za odgovor: „Bil sem v turn zlezel, ter se okrog ozerl, ali bi mi mogoče bilo, vso nesrečo zakona pregledati, ako bi si prave neveste izvolil ne bil; pa — ni mi bilo mogoče: toraj zdaj to svoje storite in naju poročite!“ Hotel je menda s tim ravnanjem nevesti nauk dati, na katerega naj bi pomnila vse svoje žive dni in živela pobožno in bogaboječe. Njegove besede na te obrnem, o grešnik! in rečem: Glej nobenega turna ni na svetu tako visokega, s katerega bi ti vso svojo nesrečo pregledal: glej, greh ti je poderl dušni pokoj, mir vesti in časno srečo: vzel ti bo pa tudi večno zveličanje, ako se ga še o pravem času ne rešiš. Toraj ti pa tudi za novo leto nimam kaj boljšega želeti, ko spokorjenje in poboljšanje.

7. Poslednjič naj še vas, pravični kristijani! pozdravim s kratkim voščilom, ter vam želim stanovitnost v dobrem. Sej veste, da ni zadosti, dobro le samo začeti, ampak je treba v dobrem stanoviten ostati. Kralja Savelj in Salomon sta obadva lepo začela, pa slabo skončala, in njun dober začetek ni prevagal njunega žalostnega konca. In Jezus pravi: „Kdor do konca stanoviten ostane (v dobrem), bo zveličan.“ Ne vem vam toraj nič boljšega želeti razun stanovitnosti v dobrem.

S k l e p.

To so darovi, ki vam jih za novo leto voščim! Voščim vam jih le; dati vam jih ne morem: to le Bog premore! Toraj se pa vsi vkup k Jezusu obrnimo, ki je današnji dan to sveto ime dobil, in njega zanje prosimo, ter iz dna serca molimo: O Jezus, naj čistejši! — O Jezus, naj pokorniši! — O Jezus, pribežališče grešnikov! — O Jezus podpora pravičnih! usmili se nas!“ Amen.

Pridiga v nedeljo pred razglašenjem Gospodovim.

(Tudi mi moramo biti Nazarejci; gov. J. A—st.)

„In je prišel in prebival v mestu, kteremu je ime Nazaret, da se je dopolnilo, kar je govoreno po prerokih, da bo Nazarejec imenovan.“ Mat. 2, 23.

V v o d.

Med Judi je bilo takih mož, kateri so se od sveta odločili, vina in vsake močne pijače, in še clo grozdja se zderžali. To so delali, da so se s toliko večjo gorečnostjo molitvi, in sploh božji službi vdati mogli. Taki so bili Nazarejci imenovani. Tako so bili Samson, Samuel in Janez Kerstnik Nazarejci. Tako je bil tudi Kristus imenovan, in je tudi res bil Nazarejec v polnem pomenu besede; enkrat je bil Nazarejec že zato, ker on in njegovi starši so prebivali v Nazaretu, drugič je bil Nazarejec po duhu, ker se je prav posebno od sveta odločil, in Gospodu se posvetil.

Kristus je pa v vseh rečeh nam nar lepši izgled; zato so bili prvi kristijani, ki so po njegovem izgledu živeli, Nazarejci imenovani in v tej besedi leži tudi za nas imenitna resnica, in resnoben nauk. Kristijan namreč ni od tega sveta; zakaj ta svet v hudo-biji teči, kristijan je za nebesa stvarjen, tje mora biti obrnjeno njegovo prizadevanje, in zato je dolžnost slehernega kristijana, da je tudi on Nazarejec. Naša dolžnost je, da smo vsi Nazarejci, naša dolžnost je:

I. Od sveta se odločiti, in

II. Bogú se posvetiti. To vam hočem danes dokazati, pripravite se!

I. del.

Opominjam vas od svetá se odločiti; zatoorej vam moram naroprej povedati, kaj je svet. Svet, to so hudobni tovarši, grešniki in njih slabi izgledi in nauki, to so dobrote in veselja tega svetá, če vaši duši škodujejo, z eno besedo: svet se vse to imenuje, kar vam od zunej priložnost k grehu daje. Tega se morate varovati in ogibati. Nikar torej ne mislite, da vas jaz v kloštre in puščave gonim, da vas silim hišo in premoženje, moža, ženo in otroke, prijatle in žlahto zapustiti. Naká, tega ne tirja Bog od vas. To ni vsem dano, ampak le tistim, kateri to umeti zamorejo, in blagor takim, ki v svojem poklicu zvesto živé; sicer pa jih še ojstrejši sodba čaka, ker so toliko pripomočkov imeli zveličati se. To pa tirja evangelje od nas, da svojega serca ne navezujemo na dobrote in veselja tega svetá; serce mora biti odločeno od pozemeljskih dobrot in veselj, zakaj glasno nam kliče sv. Janez: „Ne ljubite ne svetá, ne tega, kar je v njem; zakaj vse, kar je na svetu, je poželenje mesá, in poželenje oči, in napuh življenja (I. Jan. 2, 15, 16).

Se od sveta odločiti, nam veli naš stan, zakaj mi smo

1) kristjani;

2) smo pri sv. kerstu slovesno obljubili, od sveta se odločiti; in to

3) tirja od nas naša lastna slabost, in žalostna skušnja.

Mi smo:

1) Kristjani, in kakor kristjani moramo biti spoznovavci in spolnovavci Kristusovega nauka. Kristus pa ni bil prijatelj tega svetá; njegovo kraljestvo ni bilo od tega svetá; ampak on je na svet prišel, da bi svet prepričal greha, in pravice in sodbe (Jan. 16, 8). In razločno govori sv. Pavl: „Kdor prijatelj tega svetá hoče biti, ta bo božji sovražnik“, ker dvema gospodoma, Bogú in svetu, ne moremo ob enem služiti.

2) Pri sv. kerstu smo kristjani postali, in tam pri kerstnem kamnu smo po svojih botrih Bogu slovesno obljubo storili, svetu, in vsemu njegovemu napuhu, in vsemu njegovemu poželenju in veselju odpovedati se. Ali veste, ljubi moji! kaj vi delate, kader svet ljubite, in njegovo veselje vživete, in greh delate? To je

ravno tako, kakor da bi tje pred kerstni kamen stopili, in bi tam klicali: Gospod in Bog, jaz sem ti sicer na tem svetem kraji prisegel, od sveta se odločiti, in tebi zvesto služiti, to da jes ne morem, jes nočem besede deržati, ker posvetne veselja so mi lepše in zlahtniše, kakor tvoje veselja; jes ti torej nočem služiti. — Tako vi govorite, kader se od sveta ne odločite, če ravno ne z besedo, pa vendar z djanjem; djanje pa še glasnej vpije, kakor beseda. —

3) Mi smo kristjani, mi smo pri sv. kerstni otroci božji, dediči nebeškega kraljestva postali. To je res. To da hudo poželenje, notrajna slabost in nemoč nam še zmirej, tudi še po sv. kerstu ostane, in zato vam moram glasno zaklicati: „Odločite se od sveta!“ Oh saj si že le preveč poskusil, kako slaba je tvoja moč, in kako lahko pregreha v tvojem srcu prostor najde. Spomni se le na to ali uno tovaršijo; spomni se le na ta ali uni kraj, kjer je veselje bilo, vrisk in pisk, in veseli ples; spomni se, in povej mi, kaj si pridobil? Iz unih tovaršij si si prinesel omadeževano vest na svoj dom, na unih krajih si morebiti vse, prav vse, svojo nedolžnost in pobožnost zgubil. In ti nočeš pred svetom bežati? se nočeš od njega odločiti? Torej vedi, da sam sebi jamo koplješ že na tem svetu, in, oh! morebiti tudi za celo dolgo večnost! Zakaj ravno to je nar večja goljufija in nar hujša laž sleparskega sveta, da neizrečeno veliko obeta in nič ne spolnuje, da nam vse vzame in zato nič ne da, nič kot ksanje, bolečino in strašno žalost, ktera bi človeka lahko v obupnost pripravila. To je resnica, ojstra resnica, ali kaj pomaga, ker mi ljudje v svoji slepoti verjamemo gerdi laži, ki se nam priliznjeno bliža, resnico pa od sebe pahamo. Zato posvetni ljudje tudi toliko izgovorov imajo, da se nikakor ne morejo od sveta ločiti. To da ti izgovori so prazni. Jes vam bom le nekatere nar navadnih izgovorov v misel vzel, in zraven pokazal, kako nespametni da so.

a) Nekteri pravijo: „Jes se ne morem od sveta odločiti; zakaj jes moram s svetom živeti in delati.“ — Jes pa tega še tudi nisem rekel, da ne smeš delati. Ja to je še clo tvoja dolžnost, da po svojem stanu pridno delaš, in si vsakdanji kruh služiš. Ali se mora pa to s pregrehami hudobnega sveta goditi? Ali moraš zato obrekovati, legati, opravljati, goljfovati, krasti, preklinjati, in po potih hudobnega sveta hoditi? O gotovo ne! — In potlej, povej mi, ali nimaš tudi duše? In duša tudi boče živeti? Pa pogledjte malo v svet, kako malo za dušo skerbi! Po celi dan in pol noči posvetni otroci dostikrat delajo, na molitev pa še ne mislijo; zmirej imajo dosti opraviti; od zgodnega jutra notri do poznega večera ne najdejo nobenega trenutka, da bi svojega duha

zbrali, in en očenaš pobožno zmolili; taki ljudje bi nikoli svojih del ne dokončali, in bi še clo umreti ne imeli časa, ko bi jim nek drugi gospod od zgorej doli časa za to ne poslal. O uboge duše, objokovanja vredne! ki le za ta svet, in za posvetne dela in opravila živite! Na sodni dan vas Bog ne bo vprašal, koliko ste delali, ampak kako in za koga ste delali. Tam ne bote nobene izgovora našli; zakaj dobro ste vedeli, da le eno samo je potrebno.

b) Spet drugi pravijo. „Saj vendar ne morem kakor nuna ali kakor puščavnik živeti!“ — Jes pa, ljubi moji, vam toliko povem, da človek zna v kloštru biti, in tam živeti, kakor v sredi med svetom, in zna med svetom biti, in živeti kakor v kloštru. Kaj toliko skerbiš za svoje sosede? Kaj se zmirej zdaj s temi, zdaj z unimi prepiraš in kregaš? Zakaj zmirej sodbe delaš čez druge in jih opravljaš? Ali pred svojimi lastnimi vratmi nimaš nič pometati? Ali tebi clo nič ne očita tvoja vest? Bodi torej tiho, pusti druge ljudi v miru, in ne raznašaj jih po družih hišah; poskerbi raji goreče in pridno svoje lastne opravila, bodi pošten hišni gospodar, zvesta skerbna hišna gospodinja, bodi tih hlapec, sramožljiva dekla, in vsem rad postreži, in tako boš že veliko stopnjo v popolnamosti, storil, ako ravno nisi ne nuna ne puščavnik.

c) Še drugi tožijo, „da se pogosto morajo pečati s takimi ljudmi, ki so v govorjenju in v zadržanju zelo hudobni.“ Ali še nisi vidil, kako pšenica veselo raste in cveti v sredi med plevelom? In ali še nisi vidil, kako dostikrat na enem in ravno tistem vertu zraven lepe lilije bodeča kopriva, in zraven lepo dušeče vertnice raste strupeno zelišče, ki se mu pravi smerdljivec? Bodi torej ti lepo cveteči pšenični klas; plevel bo že tudi našel svojega gospodarja; bodi ti čista lilija in lepa vertnica, in pusti koprivo in smerdljivca pri miru; kopriva in smerdljivec ti potem ne bota delala nepokoja.

d) Veči del naše posvetne mladine se pa s tem zgovarja, da pravijo: „Jes moram vendar tudi skerbeti, da se kam pripravim, moram tudi včasih iti na ples, da se enekrati zavertim, in ne smem terejalka biti!“ — Tako govori svet: torej na plešišču in v razuzdanosti, pri vinu in v pijanosti se mora zakon skleniti. O to je strašna škoda za vas, da Boga ne potrebujete v to; pa tudi trikrat gorje vam, ker tudi Bog ne potrebuje vas! Ja, le bodite slepi, vi starši, in pridno pošiljajte svoje sinove in svoje nečimurne in neumne hčerke na vsaki ples, le pustite jih, da v miru in brez skerbi prerajajo noči, to da zamerkajte si, kar vam jes zdaj povem.

Doživeli bote še v svojem življenju žalostne dni, da vas bodo vaši sinovi in hčere preklinjali, in takrat bote svojo nespamet objokovali z grenkimi solzami! O jes bi vam pri tej priložnosti pač veliko povedati imel, to da moram molčati, da sramožljivih ušes nedolžnosti ne želim. Zakaj neizrečena nesreča naših družin večidel izvira iz nesrečenih zakonov; zakoni pa so zato nesrečni, ker so v grehu — brez Boga in brez njegovih svetih angelov bili sklenjeni.

Zato vam še enkrat rečem: „Odločite se od sveta!“ K temu vas veže vaš stan, vežejo kerstne obljube, veže vaša slabost. Ločiti se od sveta je tako potrebno, da brez tega ni mogoče v nebesa priti.

Vendar ločiti se od sveta še ni zadosti; mi se moramo drugič tudi Bogu posvetiti.

II. d e l.

Kaj se pa pravi: Bogu se posvetiti. Bogu se posvetiti pravi se: v božjo službo se darovati; se pravi: vse, kar človek stori, zavoljo Boga storiti; se pravi: z vsemi željami svoje duše po Bogu hrepeneti, z vsemi besedami in z vsem govorjenjem ga častiti, in z vsemi deli ga poveličevati. Le s tem, da se Bogu posvetimo, naša ločitev od sveta pred Bogom še le dobi veljavo; zakaj bili so že ljudje, in se jih še zdaj ne manka, kateri se od sveta in njegovega početja odločijo, pa ne zavoljo Boga, ampak le iz sovraštva in zaničevanja do sveta, ali pa zato, ker so pozemeljskega veselja že siti. Taki nimajo nobenega zasluženja pred Bogom, ker se ne zavoljo Boga, ampak zavoljo samih sebe od sveta odločijo; ker se prav za prav le po telesu, ne pa v duhu od sveta odločijo; ker vzrok, da se ločijo od sveta, ni keršanski. Zakaj pravi kristjan posvetnih ljudi ne zaničuje in ne sovraži, ampak jih veliko več ljubi, in jih mora ljubiti, njih pregreh pa, njih početja, njih prizadevanja on ne ljubi, to zaničuje in sovraži. On torej le hudobije ljudi sovraži, ljudi pa ne sovraži. On tudi nobenega ne sodi, ker ve, da sodba gre le Bogu, in da kdor druge sodi, bo sam sojen. Zato pa vendar laži ne imenuje resnico, in pregrehe ne imenuje čednost, ampak kar je greh, to vselej imenuje greh, in se človeške zamere ne boji. On na to ne porajta, ali ga ljudje hvalijo ali grajajo, on v vseh rečeh le božjega dopadenja in božje časti išče. Vse tedaj, karkoli stori ali ne stori, se le samo zato godi, da Boga časti, vse se godi iz ljubezni do Boga.

Brez tega svetega namena, s katerim morajo vse naše djanja, kakor z zlato nitjo prevlečene biti, vse naše dela nimajo pred Bogom nobenega zasluženja.

Tako postavim veči del ljudi terpljenje zadene, vendar jih je le malo takih, da bi jim terpljenje v zasluženje bilo, — ker le zato terpe, ker terpeti morajo, ker čez svoje terpljenje mermrajo, ker se ne spominjajo Kristusovega terpljenja, in svojega terpljenja ne sklenejo z njegovim terplenjem, ker ne terpe iz tega pobožnega namena, da bi za svoje grehe zadostili; ob kratkem, ker so v svojem terpljenju žalostni, ali pa še clo nepoterpežljivi.

Ali če kdo ubogajme daje, pa ne zato, ker je Bog zapovedal, na to clo nič ne misli, tudi ne na besede Jezusove: „Resnično vam povem, kar ste storili kteremu teh mojih nar manjših bratov, storili ste meni“ (Mat. 25, 40), ampak daje ubogajme le zato, ker je ubogi preveč siten in nadležen, ali zato, ker se sramuje brez daru odpraviti ga, ali pa zato, da s tem mehko in občutljivo serce pokaže; resnično, tak je svoje plačilo že prejel.

Ali če kdo ne živi razuzdano, zderži se nečistosti in pijanosti, to pa le zato, ker se boji, da bi svojega poštenja ali svojega zdravja ne zapravljal, ne pa iz ljubezni do Boga, takega zderžnost in treznost pred Bogom nima nobene veljave in nobenega zasluženja.

In to velja tudi od vsake druge pregrehe. Če se je človek le zato varuje, ker mu nesreče in škode na tem svetu prinese, tak človek je še daleč od tistega keršanskega posvečenja, ki ga evangelje od nas tirja. Zakaj evangelje ni zadovoljno, da se samo po zunanjem ravnamo po njem, ampak tirja od nas, da naj vse naše misli, želje in dela izvirajo iz ljubezni do Boga, in se le le zavoljo božje časti zgodé; ali kakor sv. apostol Pavl pravi: „Ali jeste, ali pijete, ali kaj družega delate, vse k časti božji delajte.“ (I. Kor. 10, 31.)

S k l e p.

Tudi mi moramo biti Nazarejci; če pa hočemo pravi Nazarejci, Bogu posvečeni biti, moramo se od sveta odločiti, ne smemo svojega serca na svet, na njegove dobrote in veselja navezovati, zakaj za tako serce, ki je med Bogom in svetom razdeljeno, Bog ne mara; mi ne moremo služiti Bogu in mamonu.

Zraven tega pa, da se v sercu odpovemo vsemu, kar je od tega sveta, moramo se pa tudi Bogu posvetiti. To pa se zgodi, če vse, karkoli delamo, storimo Bogu v čast, in iz ljubezni do Boga. — Nar manjše delo zavoljo Boga storjeno je zlato semensko zerno za večnost. — Ponovimo večkrat dober namen in darujmo vse Bogu. Vsak dibljej, vsaka žila, vsak ud, vsaka misel naše duše naj hvali Gospoda! Amen.

Pridiga v god sv. treh kraljev.

(Od nehvaležnosti in škode, ako se gnadam Božjim ustavljamo;
gov. M. T.)

„Videli smo njegovo zvezdo na jutrovem in smo ga prišli molit.“ (Mat. 2, 2.)

V v o d.

Kdor premisli, kako nenavadna in čudopolna je bila zvezda, ki so jo videli modri v jutrovi deželi in ki jim je kazala pot proti Jeruzalemu, temu se ne bo čudno zdelo, da so svoj dom in svoje družine zapustili, in se tej dolgi in težavni poti nevtégoma podvrgli. Zakaj po spričevanji sv. Ignacija je ta zvezda ne le druge zvezde, ampak celo solnce in luno na svetlobi in na velikosti prekosila, in sv. Avguštin pravi, da je bila glas z nebes, po katerem je bilo svetu rojstvo Sinu Božjega oznanjeno. Za tega voljo, ko so modri v jutrovem to zvezdo ugledali, razsvetlila je ob enem gnada Božja njih um, da so spoznali, kaj zvezda pomenja in od njih hoče.

Kako? ali ni še veliko drugih te zvezde videlo? Ali mar rojstvo Sinu Božjega ni bilo tudi drugim oznanjeno? Da se je to zgodilo, ni dvomiti nam. Pa zakaj so drugi doma ostali, in niso šli z modrimi vred k Betlehemskim jaslicam, počastiti in moliti novorojenega Zveličarja! Na to ne vem drugači odgovoriti, razun kar je Kristus od povabljenih k večerji rekel, „da niso namreč hotli priti.“ Ali zato, ker niso marali priti, ostali so ajdovski molikovavci, ostali v svojih grehah in hudobijah in v smrtni senci. Tako veliko je toraj na tem, da se glas Božji posluša, in se hodi za zvezdo gnade, ki nam jo Bog na obnebji našega zveličanja da vzhajati. O kolikrat smo že tudi mi slišali glas Božji, ki nas je klical k pokori! Kolikrat je že kako razsvetljenje od zgorej, nova zvezda milosti vzhajala v naši duši! Kako pogostoma in razumljivo nas je že Bog klical, da naj že vendar to in uno pregrešno priložnost opustimo in začnemo novo življenje! Ali kaj se je na vse

to zgodilo? Ne, da bi bili glas Božji poslušali in se zvezdi božje milosti dali voditi, veliko več smo tudi mi rekli, „da ne moramo priti.“ —

Tega pa nas Bog vsaj vprihodnjič obvaruj! Za tega del vam bom danes pokazal,

1) kako velika da je naša nehvaležnost do Boga, ako zvezdo njegove milosti vidimo, pa ne maramo za-njo hoditi, in

2) kako velika da je naša škoda, ako se gnadam Božjim ustavljam.

Začnem v imenu novorojenega Judovskega kralja!

Razlaga.

1) Da bomo spoznali, kako zelo smo Bogu nehvaležni, kedar njegovo navdihovanje in njegove gnade zametujemo, moramo si to dvojje prav k srcu jemati; a) kako veliki in neobhodno potrebni darovi da so gnade Božje, in b) da nam jih Bog iz zgoli usmiljenja deli.

a) Gledé na pervo gnade Božje niso nič drugega, kakor posebne razsvetljenja našega uma in nagibi naše volje k dobremu, česar vse sv. Duh v nas brez naše pomoči dela. Zato pravi sv. Jakop: „Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj, in pride od Očeta svetlobe (1, 17). Kardinal Hugon te navdihovanja sv. Duha imenuje svetlo bliščeče zvezde, ktere nas slepe romarje, kakor tri modre, k Bogu in proti nebesom vodijo; imenuje jih kazavce pota, brez katerih ne more nihče iz med nas k svojem poslednjemu cilju in koncu priti. Zakaj kakor kazavec pota popotnika na pravo pot viža, po svoji moči vse zadržke od njega odvraca, ga spremlja, in mu serčnost daje, kedar začne pešati; tako tudi Božje navdihovanja hodijo pred nami, kazaje nam najboljšo pot, ki pelje k Bogu in v nebesa, nam pomagajo zadržke premagovati, in nam dajejo serčnost, da smo v dobrem stanovitni do konca. Sv. Avguštín pa se poslužuje te le prilike: „Kakor razumen pastir svoji ovci zeleno vejico v roci kaže, da gre ovca za njim, tako Bog po svojem notranjem prigovarjanji človeške serca nase vleče, da po potu kreposti za njim gredó.“ — Sopot drug učenik primerja delavnost sv. Duha v človeškem srcu z vinto ali z drogom, s katerim se velike peze vzdigajo in premikajo.

Tako je grešnikovo srece terdo, kakor kamen, in ta peza grehov ga k tlam tlači; Bog pa ga z močjo svoje gnade od tal vzdigne in ga prestavi v srečni stan otrok Božjih. Sv. Krizostom pa te prigovorjanja Božje imenuje nebeško roso, brez ktere njiva našega serca suha ostane, in nikakor sadu pokore ne more obroditi.

Iz tega se vidi od ene strani, kako velika in potrebna dobrota da so te prigovarjanja Božje in kako veliko usmiljenje da nam Bog skazuje, ako nam dá take zvezde svoje milosti vzhajati; od druge plati pa se zopet vidi, kako zelo nehvaležen da je človek Bogu, ako te gnade noče sprejeti. — Nespameten, pravimo, je vsakdo, ki bi v naj večji sili od sebe pahnil roko, ki ga zamore in hoče rešiti. Kaj pa se od nas poreče, ako pomagajočo roko Božjo, brez ktere po spričevanji Kristusovem nič ne moremo storiti, s hudobno voljo zaničujemo? Ali bi ne bil kmet nespameten, ki bi v silni suši ne želel pohlevne nebeške rose, ker vé, da brez nje morajo pod nič iti vsi poljski pridelki? Ali ni nespameten tisti popotnik, ki pota sam ne zna, pa vendar tega, ki se mu dobrovoljno za kazavca ponudi, od sebe spodi? Ali bi se ne mešalo vzniku na pameti, ako bi se mu naložen voz v graben zvernili, pa bi vsakega soseda, kateri bi mu prišel na pomoč, z gerdo proč odgnal? Ali ne zasluži ovca, da jo volk razterga, če po nobeni ceni ni hotla za pastirjevim glasom hoditi? In ali bi ne bil tak brodnik prišel ob pamet, ki ve, da le pih vgodne sape ga more nesti čez morje, pa ravno takrat, kedar taka vgodna sapa potegne, jadrov ne razpne in barke na globino morja ne spusti?

Iz tega pa sedaj razsodi, ljubi moj! kako zelo nespameten in nehvaležen da si Bogu, ako njegovo navdihovanje zaničuješ, in gnade, ktere ti ponuja, zanemarjaš ali še celo od sebe pahaš. Le pomisli! ti si slep, in si zašel od pravega pota, ki pelje v nebesa. Bog pa hoče biti tvoj vodnik, in te po svojem navdihovanji nazaj na pravo pot pripeljati. Ti si zgubljena ovca, Bog pa hoče biti tvoj pastir in te k sebi vabi, kolikorkrat ti z zeleno vejico svoje gnade k sebi migne. Njiva tvojega serca je suha in nerodovitna; Bog pa ti jo hoče s svojo nebeško roso rodovitno storiti, da bi obrodila vrednega sadu pokore. Za tega voljo ti je že tavžent dobrih misel vdihnil, tavženkrat tvoje serce ginil, tavženkrat tvoj um razsvetlil, tavženkrat tvojo voljo spodbodel; z malo besedami: Brez števila zvezd svojih gnad ti je že dal vzhajati, ti pa si vse te zvezde zaničeval, in Gospodovo roko od sebe pahnil. Oh poglej, kolike nehvaležnosti si se zadolžil! Jemlji si toraj k sercu strašne besede v bukvah pregovorov, kjer pravi: „Zato, ker sem klical, pa vi niste hotli, ker sem stegal svojo roko, pa nihče ni zanj maral; zato ker ste zaničevali moj svet, in v veter bili moj poduk, se bom tudi jez smejal k vaši pogubi.“

b) Naša nehvaležnost pa se nam mora še večja in nesramniša zdeti, ako k sedaj povedanemu še to privzamemo, kdo da je tisti, ki nam iz zgoli ljubezni in usmiljenja brez vsega samoprida vsak dan te zaklade svojih gnad deli. Zakaj, naj bi bila tudi do brota sama ob sebi majhina, vendar zato dobi veliko ceno, ako nam je skazana od imenitne osebe iz visokega stanu. Ravno tako je tudi nehvaležnost večja in nesramniša, če tiste darove zaničujemo, ki nam dohajajo od visocih darovavcev. In kdo je tisti, čigar, gnado in navdibovanja mi malopridni hlapci zaničujemo? Ali ni tisti Najviši Bog, kteremu so nebo in zemlja, ogenj in voda pokorni, ki vetrovom in valovom zapoveduje, v čigar oblasti so bliski in strele, čigar glas gore stresa in se kadé, ter visoke tavžentletne braste in cedre ob tla meče, pred čigar imenom ves pekel trepeta, in čigar sili se ne more zoperstaviti nobena živa stvar? Poglej! povelje od gosposke ti je sveto, svet ti je ukaz tvojega vladarja, in gorje ti, ako ga ne izpolniš, ker zaslužen kazni ne ubežiš! Kaj je pa posvetna gosposka, kaj so pozemeljski vladarji v primeri z Bogom, kateri lahko naj mogoč-nišega iz med njih pri tej priči stegne na mertvaški oder? Iz tega potem sklepaj, kolike kazni je tvoja nehvaležnost pred njim vredna, ako so vsi Njegovi klici pri tebi zastoj.

2) Pomisli pa še na dalje, kako velika da je tvoja škoda, ako se gnadam Božjim ustavljaš!

Nič ni za duše bolj pogubljivega, kakor to, ako se sama tistih pripomočkov oropa, brez kterih ne more niti Bogu dopasti, niti za nebesa kaj zasluženja vrednega storiti. Ti pripomočki pa so, kakor ste slišali, vsakdanje gnade in prigovarjanja Božje. Kakor ptič potrebuje perutnic, da more letati, tako in še bolj potrebujemo mi gnad pri delu za zveličanje. Ako si pa teh gnad v prid ne obrnemo, si ne le storimo velike škode, ampak se tudi v nevarnost postavimo, na večno pogubiti svojo dušo. — Te prigovorjanja Božje pa so nam lahko na dvojno vižo brez sadu. Pervič, ako svoje ušesa na glas Božji, ki nas k dobremu kliče, zamašimo, in Njegovo gnado zaveržemo. Bog se tako rekoč semtertje pred duri našega serca vstavi, ter terka in prosi, naj ga notri spustimo. Ali terdovratni grešnik mu noče odpreti. Odpravi ga s terdimi besedami: „Idi stran od nas, ker ne maramo za spoznanje tvojih potov!“ Kako pa je tak terdovratni grešnik v nevarnosti, večno pogubljen biti, imamo zgled nad kraljem Faraonom, ki je bil zato pogubljen, ker nobene stiske, ki je nad Egipt prišla, ni hotel za obiskanje Božje spoznati. Drugič so prigovorjanja Božje lahko brez sadu, ako se človek proti njim vede, kakor bi mu nič ne šle mar. Tak se proti Bogu obnaša, kakor kakošen len hlapec,

kedar ga zjutraj kličeš, da naj vstane. Ne pravi sicer, da noče vstati in iti za delom, pa vendar še v postelji ostane, in se potuhne, kakor da bi gospodarjevega glasu ne bil slišal, ali da mu na njegovem klicu ni nič ležeče. — Tako, postavim, čuti goljuf in krivičnik nemir svoje vesti, ki ga opominja, naj krivično blago poverne. Ta nemir pride od Boga. Ali kaj stori krivičnik? Vede se, kakor bi mu ta nemir ne bil nič mar, in tako obderži krivično pridobljeno blago. Ali nečistnik sliši, enako sv. Avguštinu pred svojim spreobrnjenjem, glas v svojem notranjem: „Kako dolgo? kako dolgo? Jutri, jutri? Zakaj ne sedaj, zakaj ne pri tej priči sramotno življenje skončati?“ Na ta glas sicer ne odgovori terdovratno, kakor Faraon: „Kdo je tisti Gospod, da bi mu bil jaz pokoren?“ vendar pa molče ostane v postelji svojih pregrešnih navad, in tako terdovraten v svojih hudobijah. — To zaničevanje Božjega prigovarjanja pa grešnika sčasoma pripravi v veliko nevarnost, ne le za nebhvaležnosti voljo, ampak tudi zato, ker so morda ravno te prigovarjanja tiste, na ktere poslednje je Bog grešnikovo zveličanje navezal. Gotovo je namreč, da je Bog že od vekomaj sem vsakemu posebno število in mero gnad in pripomočkov v zveličanje odločil, da, ako se teh ne posluži, družih nič več ne prejme. Zato je zapomina vredno, česar nam pripoveduje sv. pismo, da je bil ta, ker je le enkrat samkrat Božjemu glasu bil pokoren, od Boga z vsem časnim oblagodarovan in na večno zveličan; drug nasproti zato, ker je ta glas Božji le enkrat samkrat zaverigel, na večno nesrečen in pogubljen. Tako oblagodaroval je Bog Abrahama, ker mu je bil pripravljen na njegovo povelje svojega sina Izaka v dar zaklati. Temu nasproti pa je ravno tako pogubil Savlja kralja, mu vzel kraljestvo in življenje, ker je enkrat zoper njegovo voljo daroval. Toliko torej je na tem ležeče, da se ob pravem času glas Božji zasliši in sprejme, ali se mu pa zoperstavi. Na njem je ležeče ali večno zveličanje, ali pa večno pogubljenje.

S k l e p.

Zato, ljubi moji! da od sebe odvernemo nesrečo večnega pogubljenja, poslušajmo radi, kedar nas Gospod kliče, in bomo pokorni njegovemu glasu. Tako nas je zopet klical pretekle svete dni, in nam zlasti v začetku novega leta na serce govoril, rekoč, „O spoznaj vendar, kako hitro spred tebe beži življenja odločeni čas, in v skerbi za časno ne pozabi na zveličanje svoje neumrljive duše! Teci in reši jo, da ne bo vekomaj zgubljena

nad njo predraga cena kervi Sinu Božjega! O nikarmo preslišati tega glasu dobrega pastirja, ki se za nami zgubljenimi ovci razlaga! Kdo ve, če nas to leto morda poslednjikrat ne kliče? Kdo ve, če nam ravno to leto morebiti ne sveti zadnjikrat zvezda njegove gnade? Zato iščimo Jezusa, dokler je še dan, in predno pride noč, ko ga nihče več ne iskati, ne najti ne bo mogel! Amen.

Pridiga za I. nedeljo po raglašenji.

(Starši napeljuje otroke k Bogu); gov. K. K.

„Jezus je šel s starši na praznik v Jeruzalem.“ Luk. 2, 42.

V v o d.

Po smrti Herodeževeje je Jezus iz Egipta nazaj prišel in si je po božjej previdnosti malo mestice Nacaret na Galilejskem z Marijo in Jožefom izbral za stanovanje. Tako se je nad njim dopolnilo prerokovanje, da bo Nacarejec imenovan. V Nacaretu je Jezus od te dobe pri Mariji in Jožefu prebival do svojega 30. leta, jima pomagoval pri domačem delu. Prav mično nam sv. Vincenci Jezusovo pokorščino v očetovem domu v Nacaretu popisuje rekoč: Sv. Devica vzame zjutrej verč, da bi vode prinesla, Jožef se jej približuje in jej hoče verč vzeti, na to pa fantič Jezus priteče, vzame verč in pravi: Jaz pojdem. To da sv. evangelisti so nam malo kaj zapisali od njegove mladosti v Nacaretu: kar smo v današnjem sv. evangelju slišali, to je skoro vse, kar od njegovih mladih let vemo: Da sta Marija in Jožef v Jeruzalem na praznik ga seboj peljala.

Ta prigodba je posebno za starše živ nauk:

Kako naj tudi oni svoje otroke k Bogu napeljujejo.

To hočemo danes premišljevati; pripravite se!

Razlaga.

Judovska postava je bila, naj vsi odrasčeni trikrat v letu v Jeruzalem grejo, opravljat zapovedano daritev in tako Boga v njegovem tempelju očitno častit. Tej postavi pokorna se tudi Marija in Jožef iz svojega tihega doma v Nacaretu na daljno pot v Jeruzalem podasta, pa ne sama, kakor druge leta, ampak tudi svojega preljubega sinčka vzameta seboj, Jezusa, od Boga jima izročenega, kateri je bil še le 12 let star. —

Starši! vzamite si Marijo in Jožefa za izgled, kako naj tudi vi svoje otroke zgodej k Bogu napeljujete! Od Boga ste jih prejeli, da jih po nevarnem potu tega življenja kakor angeli varhi spremljate in k Bogu spet nazaj pripeljete, k Bogu, ki jih bo spet iz vaših rok nazaj tirjal. Oj kako velika reč, kako imenitno delo je to! Le en sam pot je, kateri do Boga pelje, tavžent in tavžent pa drugih, kateri od Boga peljejo; vaša skerb toraj naj bo, da vaše otroke vodite po edino pravem potu, od vseh drugih jih pa odvracajte, da kje ne zajdejo in zveličanskega pota kje ne zgrešijo.

S tem napeljevanjem morate pa že v prvih letih začeti, ja že dokler mati dete pod svojim srcem nosiš, glej! da bode ves ta čas tvoje srce pri Bogu, da bo tudi tvoje dete, ki blizu tvojega srca spi, blizu Boga; varuj se ta čas hude jeze in grešnih želj, moli pogostoma, tako se bo pobožni duh že v tvojem telesu prijel tvojega otroka in se z njim vred na svet rodil. In kedar ga potem pri vpeljevanju v cerkev prineseš, prinesi ga tudi Bogu v dar, položi ga v očetovo srce božje in naredi terdno obljubo, da ga boš izrejala po božjej volji, prosi pa tudi Boga, naj ti tvoj sklep požegna, poterdi in ti ga spolnovati pomaga. Ravno tako tudi delaj, dokler otroka na maternih persih nosiš, da se bode tako rekoč že v tvojem naročju mleka pobožnosti nazizal. Naj življenje svetnikov od konca do kraja prehiram, skorej od vseh berem, da so pobožne matere imeli, take matere, ki so njih otroške duše od otroških let na Boga obračali, jim veselje na božjih rečeh vsadile in v božjej službi, v keršanskih čednostih, v pravem bogoljubnem obnašanju podučevale. In njih prizadevanje je tudi obilen sad obrodilo — živa priča za vse matere, koliko da je na njih ležeče! Otroci v prvih letih so skorej čisto maternej skerbi izročeni. Ako ona

spolnuje svojo dolžnost, je upati, da bo kdaj kdaj prida iz njih; ako jih pa ona zanemarja, gorje takim otrokom! Veči del odvisi od teh let celo življenje, ja cela večnost: zakaj vsakdanja skušnjava uči, da človek redko več odstopi od pravega pota, pravega ali krivega. Zatorej keršanske matere nikar ne mislite, da so dve ali tri letni otroci še premladi, prekuževi za uk; pamet vendar že imajo in se že jamejo meniti za vse, kar vidijo in čujejo. Ako kaj družega ž njimi opraviti ne morete, učite jih vsaj lepo rokice sklepati, se pokrizati, čeravno še ne umejo, kaj to pomenja. Tukaj mi na misel pride neka mati, ktera je z otrokom na persih šla k sv. obhajilu. Po prejetem sv. rešnjem Telesu je svoje usta pobožno pritisnila k otrokovim in mu tako živega Jezusa poljubiti dala, in upam se reči, da to njeno djanje gotovo ni bilo brez obilnega dobička za otroka.

Opominjajte svoje otroke pogosto na Boga, pri vsakem grižljaji kruha, ki ga jim daste, da otroci spoznajo, od koga da vse dobro pride, in da se tako njih mlade serca z hvaležnostjo do Boga napolnijo. Pripovedujte jim marsikaj lepega od njih očeta nebeskega, od ljubega Jezusa, od božje matere, od angeleev, od svetih nebes; učite jih tako Boga spoznati in ljubiti. Taka ljubezen je kakor zgodnja danica, za katero svitlo solnce pobožnega življenja nastopi; učite jih pa tudi Boga se bati, postavim, kedar strašno gromi in bliska, lahko se tedaj otroškega serca strah božji prime; pravite jim včasih tudi od groznega pekla, od greha, ki v pekel pelje, da jih bo zgodej strah pred grehom in peklom; učite jih vse ljudi ljubiti, kakor svoje brate in sestrice, učite jih vselej po pravici ravnati, pošteno živeti. Sploh dajajte jim lepih naukov, kar je mogoče, k čemur se vam vsak dan dosti priložnost ponuja. Ne morem vam vseh teh naukov na perstih naštetih, ker jih je preveliko: vaša lastna pamet vas mora učiti, kje in kdaj otroci nauka potrebujejo in vaše serce vam mora pravo besedo na jezik položiti. Le nikar se ne naveličajte, če vaši nauki precej ne zdajo. Kar zdaj še ne vidite, bote v nekaj letih k vašemu veselju videli; pobožna setev se bo izcimila in lepo rastla. — Posebno pa učite otroke pridno moliti, ne po sili, ampak s prijazno besedo, z lepim opominjevanjem; ne dajte jim zajterka, dokler niso juterne molitve opravili, ravno tako pred in po jedi in zvečer. Učite jih pa tudi prav moliti, namreč iz serca in pobožno; kratke molitvice so k temu cilju in koncu bolj pripravne, kakor dolgo žebranje, ktero se otrokom kmalo vstudi. In kedar so otroci že toliko odrastli, da so vgodni za cerkvanje, tedaj si še več prizadevajte. Perva cerkvena hoja naj bo za nje največi praznik, na ktereга jih že dolgo poprej skerbno pripravljajte. Učite jih že popred, kako svet kraj da je cerkev, da jo bojo že v naprej spoštovali in s svetim

strahom v tisto se podali; učite jih, kako se v cerkvi nositi; naj bolje bote storili, če jih pri sebi obderžite. Sam sem enkrat vidil, ko je neka mati svojo majhno deklinico v cerkvi pri sebi imela; s prva je bila vsa raztresena in se zmirom ogledovala; ko je pa videla brumno mater, ki je bila vsa v molitvi zamišljena, jela se je tudi bolj spodobno napravljati, in ročice sklepati. — In od te dobe le prav pridno jih pošiljajte, še enkrat vam rečem, pridno jih pošiljajte v cerkev; po navadno vaši otroci le po zimi v cerkev hodijo, po letu pa pasejo in marsiktera nedelja preteče, da cerkve ne vidijo. S tem vi očitno na znanje dajete, da vam je živina bolj pri sercu, kakor duše vaših otrok; celi teden živina po paši hodi, dokler nevmerjoče duše vaših pastirjev stradajo; pride nedelja, Gospodov dan, in živini se spet pravica godi, otrokom pa ne. Le sami presodite, ali je to prav, in ne čudite se, če pri tem takem vaši otroci divji, kakor lesnice odrastejo; zakaj ravno od tega zanemarjanja božje službe pride, da so tako nevedni v kerš. nauku, tako sirovi, tako merzli za Boga in za zveličanje svoje, da strahu božjega nobenega nimajo ali ga zmirom bolj zgubljajo in kedar potem v nevarne leta pridejo, jih zapeljevanje čisto nepripravljenih najde in lahko premaga.

Pa ne le samo v cerkev jih pošiljajte, ampak glejte tudi na njih zaderžanje v cerkvi, in doma jih sprašujte, kar so slišali, morda tega alj tega niso zastopili, ali že spet pozabili, in jim razjasnite in jih še enkrat opominjajte na zaslišane nauke. Prizadevajte si tako jih v keršanskem nauku pridno podučiti, in če ste sami preslabe glave, kupite si kake bukve, v katerih je kerš. nauk razložen, in najte jih od otrok alj od koga drugega pri hiši ali v soseski glasno brati, posebno ob nedeljah ali o dolgih zimskih večerih, dokler ženske predejo. Posebno zdaj, ko se spet veliko-nočno spraševanje približuje, glejte, da otroci ne bojo prišli s prazno glavó; pripravljajte jih na spoved in sv. obhajilo, učite jih spovedne molitve, učite jih, kako se obnašati.

Ja posebno je na spovedi veliko ležeče, ona je naj boljša voditeljica k Bogu, in vi ne morete vašim odraščanim otrokom bolj na duši vstreči, kakor da jih pogosto v spovednico gonite; ako je za vsakega kristjana, bodi si kakoršnega stana ali starosti, naj manj 4krat v letu, to je vsake kvatre enkrat, treba k spovedi iti, tako za mladino tudi v vsakem mesecu enkrat ni prepogosto; le pomislite nevarnosti sedajnega sveta, ki je lesu podoben, v katerem je vse živo roparjev, kateri popotnike napadajo in obropajo; tako je tudi po svetu vse živo dušnih roparjev, zapeljivcev, kateri pedolžnosti brez števila zaderg nastavljajo in jo po vseh zalezujejo; le spoved jih zamore obvarovati in na pravem potu obderžati.

Tako imate svoje otroke k Bogu napeljevati, dokler jih še pri sebi imate; naj bolje bote pa storili, če sami svojim otrokom naprej hodite po potu do Boga, če jim vsega dobrega žive izgleda v svojem življenju dajete. Besede mičejo, izgledí vlečejo, prej ko ne bojo otroci za vami hodili. — Kaj vam je pa storiti, kedar enkrat odraščeni od vas gredó križem sveta? Da se vam tedaj za nje bati ne bo, le jih poprej, dokler še z vami pod eno streho prebivajo in v vašem strahu živijo, na to vižo pripravljajte, kakor sem vam povedal. Poterjeni v vsem dobrem, oživljeni za kerš. življenje, bojo očetov dom zapustili, vaši lepi nauki pa bojo za njimi hodili in jih od krivih potov odvrčevali. Skerbite pa tudi svojim otrokom za poštene službe, poprašujte po njih zadržanju, prosite njih gospodarje, da bi jih na vašem mestu strahovali in na božje reči priganjali; pa tudi vi jih še včasih obiščite in jim primerne nauke dajajte. Posebno, kedar pride čas oženitve, tedaj jim zvesto na strani stojte, jim po pameti svetujte, da ne bojo v kako jamo razbojnikov se priženili. Boljša je borna bajta, kjer božji strah gospoduje, kakor posestvo s sto birni setve brez tistega. In tudi po tem jih še zmirom pred očmi imejte; bodite jim angeli varhi, dokler da so vaše oči odperete, učite jih ne le samo hiševati, ampak tudi Bogu služiti, otroke izrejati, s posli, s sosedi in z vsemi ljudmi po pravici ravnati in tako svoj nebeški cilj in konec doseči.

S k l e p.

Gotovo ste že slišali pripovedovati lepo povest od starega in mladega Tobija. Mladi Tobija je bil kaj dober in priden otrok, saj je stara mati sama rekla: „Ti si veselje najnih oči, podpora najne starosti, sladkost najnega življenja.“ In stari, slepi oče Tobija se je bolj veselil svojega sina, ki je hodil dolgo po svetu, spet viditi, kakor pa luč svojih oči zadobiti. Keršanski starši! ali se vam ne stori milo pri sereu, kedar kaj tacega slišite: ali ne zdihujete iz celega serca: Oh Bog nam daj pridne, pobožne in poštene otroke. Tudi jaz jih vam iz celega serca želim in vam obljubim, da jih bote dobili in imeli, ako ravnate po izgledu Marije in Jožefa, pa svoje otroke zgodej k Bogu napeljujete. Učite jih zgodej Boga poznati, Boga in božje reči ljubiti, Boga pobožno moliti in častiti, božje zapovedi zvesto spolnovati, pogostoma v cerkev in k božji mizi hoditi in, če so daleč od vas, goreče molitve za njimi pošiljajte. Bog jih bo razsvetljeval in v dobrem poterjeval, da bojo tudi oni, kakor Jezus, rastli v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Amen.

Pridiga za II. nedeljo po razglasenji.

(Od kod nesrečni zakoni, zakaj Jezus pomagat ne pride? gov. L. F.)

„In ko je vina zmanjkalo, reče mati Jezusova njemu : Vina nimajo.“

(Jan. 2, 2.)

V v o d.

Ko bi se naše dni pri kateri ženitnini to primerilo, kar se je primerilo na ženitnini v Kani na Galilejskem, kaj bi le ljudje rekli? Široko in daleč bi šel glas, kako revna je bila ženitnina. Ali je pa res bila tako revna, kakor mi mislimo? Ja res revna je bila ženitnina v Kani v tem zmislu, kar ljudje po navadi za revno imajo. Ni bilo slišati posvetnega hrupa, godcev in plesavcev ni bilo videti; ja še clo vina je jelo primanjkovati, tudi svatov ni bilo videti v dragih oblačilih, da bi bili skazali svojo premožnost. Pa vendar lahko rečemo, da je ta ženitnina bila nar imetnejša od vseh; zakaj še današnji dan, ko je že preteklo več kot 18 sto let se od nje govori in bo slovela, dokler bo se bralo sv. evangelije do konca sveta. Na tej ženitnini je bil sam Jezus za svata in tudi Marija njegova mati in nekteri njegovih učencev so bili z njim. Pri tej priložnosti je razodel svojo božjo naturo, je počastil revne pa pobožne ljudi, je pokazal svoje vsmiljenje in posvetil sv. zakon. Pri tej priložnosti se je pervikrat vidila moč Marijne priprošnje; na njeno prošnjo je Jezus vodo v vino spremenil in ubogim ljudem pomagal. Revna je bila ženitnina, ker je ljudem vina primanjkovalo; Jezus s svojo božjo močjo pomaga, da imajo spet dosti nar boljšega vina.

Današnji dan je pa velikokrat ravno narobe. Pri ženitnini vina in glasnega veselja ne manjka, ali v zakonu rado primanjkuje vina; dosti je vode in prav grenke vode in ni ga Jezusa, da bi vodo v vino spremenil. Kedar pa jes rečem, da v zakonu vina zmanjkuje, ne mislim tistega vina, ki se v sklenice (glaže) nataka

in pije, ampak jes mislim le na dušno vino, na pravo zakonsko srečo in veselje, ki tako rado zakonskim primanjkuje.

Zakaj neki v sedanjih zakonih tako rado vina primanjkuje? zakaj ne pride Jezus, da bi spet vodo v vino, ali zakonske bridkosti in težave v veselje spremenil?

To vam mislim ravno danes razložiti in se zanašam, da bote vsi zvesto poslušali, vi, ki ste že v zakonskem stanu in tudi vi, ki mislite se kedaj va-nj podati; poslušajte!

Razlaga.

Ko je vsemogočni Stvarnik bil stvaril nebo in zemljo in tudi človeka, krono vseh stvari na zemlji, pogledal ga je in rekel: „Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno“, (Moz. 2, 18.) in dal je Adamu Evo za ženo, postavil je zakon.

Božja sveta volja je tedaj bila, da bi si bila mož in žena, eden drugemu zvesta pomočnika, da bi oba božjo voljo spolnovala, in služila Bogu in tako ložej dosegla svoj večni cilj in konec. Bog njima ni obljubil, da bota brez nadlog in težav ostala, dal je možu le pomočnico, da bota jih skup ložej prenašala.

To je bil božji namen, ko je postavil zakon. Ko so pa ljudje v starem testamentu pravo vero zgubili in pravega Boga niso več spoznali, tudi božjega namena o zakonu niso poznali. Kupovali so žene, kakor blago in so jih spet poganjali in delali z njimi hujši kot z živino. Naš odrešenik Jezus, ki je prišel na svet, nas učiti pravega Boga spoznati, nas je učil pravi namen zakona, da je zakon zveza nerazločljiva in sveta, kakor je tudi On s svojo sveto cerkvijo nerazločljivo zvezan; posvetil je tudi zakon v zakrament novega testamenta in obljubil je tem, ki po božji volji sklenejo zakon, posebno gnado, ktero je prislužil s svojim terpljenjem in s svojo smrtjo na križu. Zatorej uči zbor Tridentinski: „Kdor terdi, da zakon ni v resnici in po pravici eden izmed 7 zakramentov evangelijske postave — naj je preklet“.

Vidite iz tega, kako svet da je zakon že po postavi. Sam Bog ga je postavil, Kristus ga je ponovil in posvetil, in zakonskim posebno gnado namenil in sveta katoliška cerkev ga ima in časti za 7. zakrament. Svet in imeniten je pa tudi namen ali konec zakona, ki je čveteren; namreč: a) da si mož in žena v nebesa pomagata; b) da se otroci rodijo; c) za nebesa izrejšajo; d) da je

pomoček zoper poželjenje mesa. — Ko je sv. opat Torelli na Laškem živel, tedaj je nek strašen volk hudo razsajal, je ropal in tergal otroke in živali. Pridejo k sv. opatu nekatere matere, ki so zgubile otroke in pastirji, katerim je poklal živino in prosijo pobožnega moža, naj On za nje moli, da jih Bog reši te nadloge. Njegova molitev je bila uslišana. Nek dan, ko je volk ravno spet nesel otroka v svojem žrelu, zagleda ga sv. opat in mu zapové, naj otroka pusti, in divja zver ga uboga; potem ga pa zaroti v imenu in moči vseмогоčnega, naj ne škoduje več ljudem in živini; in volk se ukroti in je bil zadovoljen s hrano, katero mu je sv. mož vsaki dan dajal. Tako nam pripoveduje povest. Derečemu volku zlo podobna je poželjivost mesa; koliko nedolžnih duš umori in pogubi, koliko mater, koliko pastirjev žaluje po dušah, ktere poželjivost usmerti! Zoper to poželjivost je zakon nar gotovejši pomoček.

Slišali smo v današnjem evangelju, da sta se ženila v Kani na Galilejskem dva uboga človeka, da je pa bil sam Jezus na svatih in z njim tudi Marija in nekteri učenci, in da je Jezus ondi svoj prvi čudež storil, da je pri tej ženitbi vodo v vino spreobrn timeril. Gotovo ima ljubi Jezus namen, to pri vsakem zakonu storiti, kjer je le povabljen in more tudi za svata biti; rad bi Jezus vsak zakon posvetil in požegnal s svojo gnado in zakonske srečne storil; to da ne more! In zakaj ne?

Zato ne, ker se vsak zakon ne sklene po namenu božjem, in tudi zato ne, ker se vsak zakon ne obnaša po volji božji in po postavah svete katoliške cerkve. To sta dva glavna zadržka, ki ne pripuščata, da bi Jezus pri vsaki ženitbi vodo spremenil v vino svoje gnade, ampak da morajo zakonski vžiyati obilno grenke vode težav in nedopovedljivih britkost.

Ker sem pa sedaj ta dva zadržka le splošno ali poverhoma imenoval, moram jih tudi bolj razložiti. Pervi zadržek, da Jezus ne spremeni vsakemu zakonu vode v vino, je, da se ne sklene vsaki zakon po namenu božjem t. j. ker jih veliko stopi v zakon brez prave, Bogu dopadljive misli, in brez potrebne priprave za ta sv. stan. Ni me volja vam tú na široko in dolgo razkladati, zakaj ta, zakaj uni stopi v zakon, in na kaj se navadno nar več gleda; to je menda vam tako dobro znano kot meni, in znano bo vam tudi, da mnogo mnogokrat misli ženina ali neveste niso take, kakor bi imele biti po volji božji. Povedal bom vam le pravi in Bogu dopodljivi namen, iz ktereга bi se imel vsak zakon skleniti. Pravi in Bogu dopadljivi namen, s katerim bi se imel vsak zakon skleniti, pa je leta, da bi zakonski ložej Bogu služili, in skerbeli za se in svojo družino, za časni blagor in večno zveličanje. Kdor pa s tim namenom stopi v zakon, ne bo le gledal na telesno lepoto, marveč tudi na dušne čednosti, ne bo le vprašal po premo-

ženji, blagu ali doti, marveč tudi na lepo djanje, na mirnost, pridnost, ponižnost tiste osebe, s katero se misli zaročiti.

Zgodovina starega testamenta nam pove lepo prigodbo v izgled. Očak Abraham je imel edinega sina Izaka. Ko pride čas, da bi se ta imel oženiti, pošlje Abraham svojega nar zvestejšega hlapca Eliecerja iskat svojemu sinu pripravno nevesto. Eliecer pride do mesta Nahorja v Mezopotamiji in najde pri studencu Rebeko, Batuelovo hčer, ki je hitro postregla njemu in njegovim velbljudom in jim piti ponudi.

Ko zvesti služabnik Abrahamov vidi lepo postrežljivost te hčere, misli si, ta bo prava nevesta sinu mojega gospodarja. Gre ž njo v očetovo hišo in prosi očeta, naj jo da za nevesto Izaku, sinu Abrahamovemu, jo dobi in pelje v svojo domovino. — Prišla sta že blizu doma, kar zagledata na polji Izaka; nevesta vpraša služabnika, kdo je ta mož? In ko zve, da je to Izak, njen ženin, zakrije si obličje in ga ne odkrije, preden je služabnik Eliecer povedal vse od nje in njenih lepih čednost. Zakaj je nekaj to storila, da si je obličje zagernila? Zato je rekla, da bi se svojemu ženinu pred dopadla po duši, nego po truplu.

Za vse kristjane je to prelep nauk, da morajo pri ženitbi gledati več na dušne lastnosti in čednosti, kot na časno blago, telesno lepoto, ali kar se ljudem po navadi dopada. Ker se pa to kaj redkokrat godi, zato tudi taki zakoni prav po volji božji niso in prave sreče ni v njih. — Rekel sem tudi, da se zakoni sklepajo brez prave priprave. K vsakemu početju, ki je bolj imenitno, mora se človek pripravljati. Kdor misli stopiti v meniški stan ali v kloster, mora se eno celo leto pripravljati in svoj poklic dobro premisliti. Le zakoni se včasih čez noč, brez vsega premisleka sklenejo. Stari ajdje v nobeni reči svojih malikov niso tolikokrat za svet prosili, kakor zastran ženitbe; tolikanj bolj se spodobi, da tudi kristjani ne sklepajo zakonov brez glave in priprave; nar boljša priprava pa je molitev in pokorščina; Bog se mora pred vsem za razsvetljenje in pravi svet prositi. V bukvah pripovedi beremo: „Hišo in premoženje dajo stariši, dobra žena pa je od Boga“. 19, 14. Ali pa, kakor drugod beremo: „Bog je, ki da možu ženo enakih misli“. Ako greš v štacuno, si kaj kupiti, ne boš vzel vsega, kar ni za-te, ampak izbereš si kaj, kar ti je prav; kako bi si pa hotel ženo ali kako bi si hotla vzeti moža, ki ni za-te? Ali ne pozabi tega, prave žene ali pravega moža si kupiti ne moreš. Bog je, ki njo ali njega daje; zatoorej naj noben, kdor misli pravi zakon in po božji volji skleniti, na Boga ne pozabi; naj Boga najpred za

svet in razsvitljenje prosi. V bukvah Eklesiasta beremo: „Dobra žena se bo dala dobremu možu zavoljo dobrih del“. Eccl. 26, 3.

Potem pa tudi vidite in razsodite, ali je prav, hčer ali sina siliti v zakon. Gerda je nepokorščina otrok, kedar svojim staršem vkljubujejo in si izvolijo ženina ali nevesto zoper voljo starišev; še enkrat rečem, to je gerdo; ali še veliko gerši, ja velika pregreha je, sina ali hčero siliti v zakon z človekom, do katerega nagnjenja nima, ali siliti v zakon, v katerem bo le časno oskerbljena, na duši pa veliko bridkost terpela ali še pogubljenje odnesla. Lepo je, če se zakon sklene po volji starišev, da tudi oni dajo svoj zegen; ali to ni nikdar prav, če se zakon sklene le zavoljo starišev, da se njim ustreže, tam bo se težko voda v vino spremenila.

Drugi poglobitni zadržek, zakaj da Jezus ne spremenja vsakemu zakonu vode v vino, je ta, da se veliko zakonskih v zakonu ne ravna po volji božji. Temu pa je veliko uzrokov; poglobitni med njimi je pomanjkanje trojne ljubezni; dušne, človeške in zakonske ljubezni; dušna ljubezen je ta, kedar eden za drugega dušo in zveličanje skerbi; človeška ljubezen je ta, kedar eden drugega spoštuje in časti; zakonska ljubezen je pa ta, kedar se zakonski v nadlogah in nesrečah, boleznih in težavah do smerti ne zapustijo.

Kjer je med zakonskima prava dušna ljubezen, bota gledala eden drugega odvrčati od pregreh in hudih potov, kjer je pa ni, vsak svoje pote gre, in lakko se oba pogubita. Kjer je prava človeška ljubezen med njima, tam ne bo prepira, pretepa, ne bo slišati hudih besed in kletve, ker eden drugega spoštujeta; kjer pa ni človeške ljubezni, tam je večni prepir in kreg. Kjer pa prave zakonske ljubezni ni, bo se zakon lahko zavolj vsake malenkosti razderl. — Kralj angleški Eduard je potoval v sv. deželo obiskat sveti grob in je bil od nekega zamorca ranjen s strupenim mečem; zdravniki niso vedeli in mogli kralju pomagati, tako da se je moral brez upanja na Angleško verniti. Vsi so terdili, da bo moral kralj umreti, če se ne najde kdo, ki bi kralju strup iz rane posesal. Pa noben tudi nar revniši služabnik kraljev tega noče storiti. Ko kraljica to vidi, ponudi se sama kralju to storiti. Ker ji pa drugi tega niso hotli pripustiti, vstala je, ko je kralj spal, reši obvezo od rane in izsesa strup iz nje.

Vidite, koliko premore prava zakonska ljubezen. — Navadno je še drugi strup, ki tiči v zakonskih in je kriv, da prave sreče ni, ta strup ne pride od zunaj v nje, ampak v sercu je ta strup, je serditost, nezaupljivost, ljubosumnost in druge strasti, ktere delajo zakone nesrečne. Ko bi bila med njimi prava zakonska ljubezen,

kako lahko bi se ta strup odpravil! Povedal sem Vam dva poglavitna zaderžka, zakaj Jezus današnji dan ne pride, in ne spreminja, v vsakem zakonu vode v vino, — ali da bolj zastopno povem, zakaj je toliko nesrečnih zakonov, kjer si zakonski, namesto da bi si v nebesa pomagali, le v pogubljenje pomagajo. Ta dva zaderžka sta. Odpravite jih, in rad bo Jezus prišel in Vam pomagal s svojo gnado.

S k l e p.

Vernimo se spet k današnjemu evangelju. Ko je bila voda v vino spremenjena, nesli so jo hlapci starašinu; ko je pa ta okusil v vino spremenjeno vodo, pokliče ženina in mu reče: Vsak človek da dobro vino poprej in kedar se napijejo, da slabšega. Glejte, to je podoba marsikterega zakona. Sperva dokler se njima dobro godi, sta vsa vesela in srečna, ali kmali se jima poda slabšega vina, to je bridkosti in terpljenje in ni ga Jezusa, da bi njima vodo v vino spremenil. Jezus pa ni mislil in ni delal kakor ljudje. Boljše vino je zakonskim na poznej ohranil, kjer je zakon po volji božji, in prava zakonska ljubezen, tam je tudi Jezus. Tam morebiti križev ne bo manjkalo, pa na pol ložej jih bodo nosili, kjer Jezus njim pomaga jih nositi, jim vodo v vino spreminja, jih napaja s pomočjo svoje gnade. Brez Jezusa ni srečne ženitbe, brez Jezusa ni srečnega zakona, po volji in namenu božjem ga sklepajte, po volji božji se v njem obnašajte in srečen bo kot uni v Kani Galilejski. Vsegdar pa naj Vam bo izgled ljubezen Kristusova do svoje cerkve, in pokorščina cerkve do Kristusa, kakor uči apostelj: „Možje, ljubite svoje žene, kakor je ljubil Kristus svojo cerkev; in žene bodite svojim možem pokorne, kakor je cerkev pokorna Kristusu“. Amen.

Pridiga o božiču pri darovanju za uboge.

(Vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno pričujoč; gov. A. N.)

„Zakaj bil sem lačen, in ste Mi dali jesti“. (Mat. 25, 35.)

(Dalje).

Ta pobožna vera se opira:

b. Na mnoge druge čudne prikazni, v katerih je Jezus še druge posebno darežljive svetnike zagotovil te ginljive resnice. Jaz le eno samo takšno prikazen še omenim. Sv. mašnik Ivo je bil silno usmiljen in darežljiv ubogim. Enega dne ravno opoldne ugleda sv. Ivo pri vratih svoje stanice dokaj revnega človeka. Ivo kmalo k njemu riteče; revež ga milo poprosi za božji dar. Ivo, ki je ravno imel ježinjati, pelje ubožca sebo, ga vzame k svoji mizi, ga na svojo stran posadi. Ubožec pa je le malo zavžil. Ko sta bila odjužinala, glej! jame se obličje ubožca čedalje bolj zaljšati in obsvetljevati, in že ne more Ivo gledati več v čudno svetlobo, ki je ubožca obžarila. Zdaj se ubožec sv. moža oklene, ga poljubi, ter mu premilo reče: „Gospod (Jezus) je s tebo!“ To izrekši hipoma zgine. — Kdo je bil ta čudni ubožec? Bratje! Jezus sam se je bil sv. Ivu v podobi ubožca čudno prikazal. Zakaj le? Naj berže za to, da je dokazal resnico: V vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno pričujoč. —

Ta prelepa resnica se opira:

c. Na bukve sv. evangelija in visoko veljavnost nezmotljive sv. matere cerkve. Nezmotljiva sv. mati cerkev v sv. evangelju nam kaže na besede Jezusa Kristusa, ktere bo, kakor sam prerokuje, sodnji dan pravičnim slovesno rekel: „Pridite blagoslovljeni mojega Očeta! sprejemite kraljestvo, ki vas čaka od začetka sveta. Zakaj bil sem lačen, in ste Mi dali jesti; bil sem žejen, in ste Mi dali piti, i. t. d. Takrat bodo pravični odgovorili in djali: Gospod, kedaj smo Tebe lačnega vidili, in Te

nasitili? ali žejnega, in Te napojili? i. t. d. Na to bo kralj kraljev, odgovoril, in jim djal: Resnično vam povem: Karkoli ste enemu zmed teh Mojih nar manjših bratov storili, ste Meni storili. (Mat. 25.)

Bratje ste slišali te božje besede? Veste, kako se iz njih milo zasveti resnica: v vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno pričujoč? — Ljubi moji! Tako le. Dasiravno v ubožcih Jezusa lačnega, žejnega, revnega s telesnimi očmi ne vidimo, vendar je v njih vselej in povsodi skrivnostno nevidoma nazočen. Jezus je nevidoma, skrivnostno, nezapopadljivo lačen, žejen, reven, kolikor-krat koli je kak ubožec na zemlji lačen, žejen, reven. Toraj pravi: „Kar ste koli enemu teh Mojih nar manjših bratov storili, ste Meni storili“.

Dalje priča nam to resnico to le. Pri vseh katolijskih narodih ubožci v božjem, Jezusovem imenu za božje dari prosijo. Mi Slovenci še clo nimamo za to boljše besede, ko le te: v-boga-ime dajati. — To jasno dokazuje, da je po vesoljnem svetu pobožna vera: V vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno pričujoč. — Sveta mati katolijska cerkev to dobro ve; pa nikdar nikoli ni te pobožne vere za krivo spoznala, marveč vselej jo je po svojih svetih učениkih podobrila in branila. Sv. Avguštín piše: „Kristus silo terpi, kedar kak revež silo terpi“. Sv. Peter Krizolog terdi: „Roke ubožčka so Kristusove roke.“ Sv. Janez Krizostom piše: „Ali bi mar ne bilo sramotno, ako bi mi sebi stene z marbelnom oblekli, Kristusa pa, ki v ubogih nag in gol hodi, prezerli?“

Naj vgovarjajo tedaj, kakor radi, slaboverni posvetnjaki; mi verni kristjani se opiramo na skalo, ktere vrata peklenške zmagale ne bodo, — na sveto sv. mater kat. cerkev, ter kličemo iskreno in serčno: V vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno nazočen. —

2. Zdaj pa še poslušajte.

a) Ubožci! V vsakem zmed vas je Jezus sam skrivnostno nazočen. Vaš stan, scerz mnogimi britkostmi obdan, ima vendar tudi silno častito, blisketljivo, krasno stran. Vaša obleka, ktera se že terga ali je mnogoternato zakerpana, vas nikakor ne onečasti; zakaj Kralj kraljev Jezus Kristus je pod njo skrivnostno skrit. Kdor koli vas pobožno-verno pogleda, Kristusa to da terpečega v vas vgleda. Oj, nikarte tedaj ne mermrajte, nikarte maloverni ne bodite! Ne jokajte čez svoj revni čas; solze veselja naj se v vaših očeh lesketajo, zakaj vaš revni stan ima častito, krasno, skrivnostno stran.

Ubožci! V vsakem zmed vas je Kristus sam skrivnostno naročen. Vaš stan je tedaj za vas grozen, prestrašen stan, ako se nepoklicani v njega vriniti, ali če ravno poklicani ga s smertnimi grehi osramotite in oskrnite; zakaj tako se obnašaje se vi nad samim Jezusom brezbožno pregrešite, ker Ga v nevredno prebivališče zatisnete. Berač, ki bi si še lahko pošteno delaje vsakdajnega kruha služil, pa le za to beraško mavho nosi, ko ga delati boli in bolj kaže beračiti, kot hlapčevskega ali dninarskega dela se lotiti, tak nepravičen, nevreden berač je božje-ropar. Jezus je scer v takem nevrednem potuhnjenecu skrivnostno nazočen, — pa nehoté, posilama, poln sv. serda. Usta takega nevrednega, potuhnjenega bereča so božjeropne usta, ker prederzno Jezusa silijo, za milodare prositi. Roke takega potuhnjenega berača so božjeropne roke, kajti zaničljivo, brezbožno Jezusa silijo, prejemati milodare, ktere le po celo drugačnih, le po vrednih, svetih rokah sprejemati hoče. —

Ubožci, kteri v svojem sercu smertne grebe nosijo, so božje-roparji. Ah, rajši bi Jezus v kaki luži zaničevan ležal, ko prebival v tako nevrednih, popačenih udih! —

Ubožci! ki le takrat molijo in še takrat s samimi ustnicami, kedar bi radi iz dobrih ljudi izmuzili kak dar — scer pa clo nedeljsko božjo službo in ssv. zakramente zanemarjajo, — taki ubožci, taki farizejski hinavski in zaničevavci Jezusa so božje-roparji. S svetim gnusenjem, silo nerad Jezus po skrivnostno v jih biva.

Ubožci, ki svoje dobrotnike gerdo naklevajo, hudobno obrekujejo ali opravljajo, njihove milodare zapravljajo, in po samotnih kerčmah razujzdano razsajajo, so božjeroparji. Berači, ki nalašč prazne vere po svetu trosijo, kjer le morejo, kradejo, in clo po božjih potih hudobno Bogu na pot hodijo, so božjeroparji. — Ah vaš scer častiti, krasni, skrivnostni stan je za vas grozen, prestrašen stan!

Ubožci! V vsakem zmed vas je Jezus skrivnostno nazočen. Vaš stan je tedaj za vas silno srečen, zveličaven stan, dokler od Boga v nja poklicani, v njem sveto živite. Takrat ste ljubeji Jezusovi in radostno v takih neomadeževanih, krasnih udih biva. Mileno milo svete ubožce taži, mileno milo svete ubožce krepča, mileno milo jim gerčavo pot po solzni dolini gladi. Sveti, vredni ubožci pod borno svojo odejo nosijo bliščeče — belo oblačilo posvečujoče gnade, in slaba beraška mavha je polna nebeških biserov, nebeških zakladov. „Blagor ubogim v

duhu: kajti jih je nebeško kraljestvo!" Toraj, preljubi ubožci, le spolnujte natančno svoj skrivnostni stan, živite sveto. Saj sama lupina vašega stana je terda in grenka, jedro pa mehko in sladko. Jelite, jedro vas mika? — Nu, zgrizite lupino!

b) Premožci! Vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno nazočen.

Spoznajte tedaj svoj častiti, krasni poklic! Poklicani ste, Jezusu po ubožcih od tega dajati, kar je Jezus sam dal. Gledé Jezusa niste vi lastniki premoženja, ki ga imate, marveč le hišniki, oskerbniki. Za vaše in vaših potrebe, za vaš zmerni lišp, za vaše pošteno razveseljevanje vam je le nekaj določenega, — drugo vse Jezus po določnih pravilih za Svojo čast ali za Svoje šle v ubožcih od vas nazaj tirja.

Spolnujte tedaj zvesto domerno svoj častiti, krasni poklic! Okrepčavajte zvesto, domerno Jezusa v ubožcih!

Ne motite se, premožci! Vaš stan je scer častit, pa nič manje silo nevaren. Premoženje, ki ste ga iz premile roke božje prejeli, ono je silo ojster nož. Gorje vam, če s tem ojstrim nožem vdove in sirote zatirate, Jezusa v jih smertno ranjate! Gorje vam, če s tem ojstrim nožem Jezusa v ubožcih od svoje hiše podite, pa Mu kruha ne režete, kader v ubožcih vas poprosi, ali se vam le prikazuje! Jezus bo ta ojstri nož proti vam obrnil, in s slepoto udarjeni bote, ž njim sami sebe zaklali! — Ali blagor vam, če se ojestrega noža, vam od Boga izročene premoženja modro, previdno, pobožno, po določnih pravilih, vselej poslužujete! Blagor vam, če s čistimi, svetimi rokami z ojstrim nožem premoženja ne le sebi in svojim, temveč tudi v ubožcih Jezusu pobožno kruh režete! Malo kruha Jezusu dajate, veliko ga bote od Jezusa prejeli. Dobro, natlačeno, potreseno, zverhano mero vam bo Jezus v vaše naročje nasipal. (Luk. 6.) Pozemeljskega kruha Jezusa v ubožcih režete; nebeškega vam bo Jezus rezal, pa tudi pozemeljskega kruha vam ne bo zmanjkalo. (Preg. 28, 27.) Jezusovega kruha Jezusu v ubožcih režete; Jezusa samega, božji kruh, ki iz nebes pride, bote na zemlji že vredno prejeli, v nebesih pa radostno vekomaj zavživali. — Oj pobožni, sveti premožci! Blagor vam! Vi ste v duhu scer ubožci, ker svojega serca na pozemeljsko premoženje ne natvezujete; ali ravno za to, ko ste v duhu ubogi, in pobožno, sveto obračate s premoženjem, ravno za to, ko iz čistih vaših srec in rok Jezus v ubožcih od vas milodare sprejema, ste prav za prav bogati, ravno za to bo vaše-nebeško kraljestvo, če ste le stanovitni v vsem dobrem do konca. In toto silno veliko gnado vam bo Jezus za gotovo dodelil; zakaj „blagor usmiljenim; kajti usmiljenje bodo dosegli.“

Sklep.

Preljubi! ravno ta Jezus, ki se je danes rodil na slami v vbogih jasicah, ravno ta zdaj sedi ob desnici svojega nebeškega Očeta in pride nekdaj z veliko čestjo in slavo sodit žive in mrtve. Tedaj nam bo povernil vse, karkoli smo enemu izmed naj manjših storili. Zatorej odprite ljubi kristijani svoje roke in srca svojim ubogim in darujte v Jezusovem imenu posebno danes naj več kot premorete. Ne zabite, kar sv. Duh govori: „Kdor obilno seje, obilno bode tudi žet.“ Amen.

Vabilo.

Spet se bliža novo leto; zatorej poterka tudi „Slovenski Prijatelj“ na duri preljubih Slovencev in prosi prav lepo, naj mu stari čč. gg. naročniki ostanejo zvesti tudi prihodnje leto, naj se tim pa pridružijo še novi, ki dozda tega časnika niso imeli in podpirali. Vse žile si bode „Slovenski Prijatelj“ napenjal, da čč. gg. naročnikom in podpornikom ustreza na vse strani.

Leta 1868 bode „Slovenski Prijatelj“ donašal:

1. Popolno izdelane pridige za vse nedelje in praznike celega leta. Stari čč. gg. pomočniki so mi vsi obljubili svojo podporo, naprosil sem pa tudi še novih slovečih rodoljubov, ki mi svoje pomoči gotovo tudi odrekli ne bodo. Nemški kujigarji silijo nam Slovincem nemško robo in tisoč pa tisoč goldinarjev našega denarja gre vsako leto za take knjige in časnike, ki slovenskim potrebam le pičlo ali še clo nič ne ustrezajo. Upam, da bode „Slovenski Prijatelj“ prihodnje leto donašal take pridige, da jih bodo vsi naročniki serčno veseli.

2. Osnovane pridige tudi za vse nedelje in praznike celega leta. Od več strani so doleteli glasi in prošnje, naj „Slovenski Prijatelj“ donaša tako osnovanih pridig, kakor je leta 1864 donašal osnovanih homilij. Podpisani vrednik bode tudi tem željam ustregel in narejal te osnovane pridige, ktere bodo posebno primerne sedanjim cerkvenim homatijam.

3. Pridige za druge cerkvene slovesnosti in priložnosti, pri kterih so pridige v navadi; postavim: o cerkvenih patronih, pri sv. novih mašah, pri pogrebih, porokah, darovanjih

za uboge itd. — Prav lepo in ponižno prosim, naj mi slovenski pridigarji pošiljajo potrebne tvarine tudi za ta predalček.

4. Keršanske nauke od cerkvenih zapoved naprej. Ti keršanski nauki so osnovani tako jasno in jaderno, so pisani tako gladko in razumno, donašajo toliko izgledov in povestnic, da se na vse strani prav lahko in po vsej pravici merijo s keršanskimi nauki katerega koli jezika ali pisatelja. Od teh keršanskih nauk je na svetlo prišlo že 130 tiskanih pol v treh zvezkih. Vse te tri zvezke, ki obsegajo ves popolnoma nauk o veri, upanji in ljubezni do cerkvenih zapoved, dajem novim naročnikom za pet goldinarjev. Ti keršanski nauki bodo zlata in srebra polna zakladnica, ktera nadomestuje vsako dogmatiko in moralno pa tudi vsako homiletiko v slovenskem jeziku. Naj slovenski duhovni pastirji, posebno mlajši, ne zamujajo lepe prilike, sčasoma in za mali denar tako rekoč ne vedé napraviti si bogato knjižnico, iz ktere si bodo pomoči zajemali vse svoje žive dni.

5. Oglase vse, ki zadevajo slavno družbo sv. Mohora, ktera šteje med Slovenci že več kot 7000 družnikov in družnic. Gotovo vse te mika zvedeti, kaj počenja ta naša družba.

6. Prestave čč. gg. duhovnikov po vseh slovenskih škofijah. Ako ravno smo Slovenci raztergani na male kosce in razsejani po raznih deželah, vendar smo le eno telo in ena duša; toraj tudi vsi radi poslušamo in prebiramo novice od sosednih svojih bratov.

7. Kazalo od vseh pridig in kerš. nauk, ki jih obsegajo tečaji „Slov. Prijatla“ od leta 1856 do 1867. To obširno in natajčno kazalo napravimo, da se pridige za vsako nedeljo, vsak praznik in vsako drugo potrebo hitro najdejo.

Tako bogato in lepo napravljen bode leta 1868 „Slovenski Prijatelj“ hodil po krasnej Sloveniji in gotovo povsod našel usmiljenih in prijateljskih sere, timveč ker so ga znane tiskarne sitnosti minulih let pripravile v skorej neverjetne zgube in nesreče. Zatorej prav goreče prosim, naj tudi gospodje, ki so pri meni še kaj na dolgu, svojo dolžnost poravnajo, najpred ko je mogoče.

Gospodom naročnikom, ki so bili na rajnega „Slovenca“ za celo leto naročeni, naznanja se, da se je njih naročnina izročila in zarajtala „Slovenskemu Prijatlu“, kteri se bode jim pošiljal celo leto 1868.

Prosim, naj se mi naročnina še pred novim letom pošilja v frankiranih listih. Komur je volja, more tudi naročnino na „Slov. Glasnika“ pridjati. Pervi list „Slov. Prijatla“ pošljem vsem sedanjim gg. naročnikom. Kdor ga ni volje več prejemati, naj zapiše na prvi prejeti list besedo: „Nazaj“, da vem pri čem da sem.

Prav lepo se vsem Slovencem priporočam in jih ponižno vabim, naj se prav obilno oglašajo. Vso svojo zmožnost, ves svoj čas, vso svojo skerb darujem zanaprej „Slov. Prijatlu“. Z Bogom!

V Celovcu 8. novembra 1867.

And. Einšpieler.

Lastnik in vrednik.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Č. g. Kornke Franc oskerbljuje dekanijstvo in šolsko nadzornišтво gornodravške dekanije. — Za provizorje pridejo č. gg. Kramer Karl v Požarnico, Volkert Jož. na Goro in Selnik Luka v Glanhofen. — Za kaplane grejo č. gg.: Thalhamer Dominik v Belak; Zojer Jož. v Wolfsberg in Baumgartner Mih. v Nemški Bleiberg; Aichholzer Franc v Gorno Belo, Schreyer Franc v Zagrič, Cirus Karl v št. Urban, Willenpart Rajm. v Milstadt, Kališnik Šim. v Terg in Waldner Ant. zač. v Sovodje. — Umerla sta č. gg.: Kral Martin, dekan na Gori in Pichler Peter fajm. v Požarnici.

Lavantinska škofija: Č. g. Paar Val. gre za dekana v Marenberg; Juri Kopriva gre za prov. v Siele; Jak. Holz je postal župnik v Vurbergi, Fr. Šrol župnik v Svičini; Fr. Poznič je postavljen za provizorja pri sv. Florijanu v Doliču; Fr. Naprudnik za provizorja dub. na Polzeli; Juri Bezenšek gre za 2. kaplana v Žaveč; Fr. Brelih za kapl. v Žolcbah; Jož. Sorglechner v gornjo Polskavo; Mat. Koren za 1. kapl. v Brašloviče; And. Repič za provizorja k sv. Antonu v Pohorje; Mat. Pogelšek, ondašnji župnik, gre v pokoj; Jan. Berglez za kapl. v Monšberg; Vinc. Geršak za 2. kapl. v Jarenino. — Umerli so č. gg.: Juri Volk, župnik v Ormoži; Jan. Terstenjak, v pokoju; Jan. Preskar, prov. v Doliču. R. I. P.

Ljubljanska škofija: Prečast. gosp. Janez Hofšteter, duhoven v Verhpolji, je postal fajmošter in dekan v Postojni. G. Fr. Svetlin pride v Goričico za beneficiata; g. J. Keršič z Doba v Semič I; g. J. Škofic, novoposv., k sv. Križu pri T. — Umerli so gg.: Val. Engelman, kurat v Ribnem; Mih. Dobovšek, v pokoju; Gust. Molj, duh. pom. v Hrenovicah; g. Tom. Bašelj, duhovni pom. v Horjulu; g. Jan. Poklukar, kanonik v Ljubljani. R. I. P.!

Terziška škofija: Č. g. Janez Dukič, bivši stolni vikar pri stolni cerkvi S. Justa v Terstu je izvoljen fajmošter v Grizinianu; č. g. Juri Fragiaco je izvoljen korar v Piranu; č. g. Janez Toman, bivši duh. pomoč. pri sv. Petru v Ljubljani, je odbran za duh. pom. in nemškega pridigarja pri novem sv. Antonu v Terstu.